

KOMÜNİST PARTİ

Partimizin ayırt edici özellikleri: Marx'tan Lenin'e, Üçüncü Enternasyonal'in ve İtalya Komünist Partisi'nin kuruluşuna, oradan İtalya Komünist Solu'nun Moskova'daki yozlaşmaya karşı mücadelesine, halk cephelerinin ve direniş örgütleri koalisyonlarının reddine ilerleyen hat; Kişisel siyaset ve seçim manevraları alanının dışında, işçi sınıfıyla temas halinde devrimci doktrini ve parti organını restore etmek için verilen çetin çaba.

İçindekiler

İsrail-Gazze Savaşı s. 1

Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ Taarruzu s. 2

Demokratik Sosyalizm s. 4

Brezilya Hükümeti İşçi Sınıfının Dostu Değil s. 10

Türkiye'de Ekim Ayı İşçi Mücadeleleri s. 12

UAW İşçileri Sınıf Sendikacılığını Savunuyor s. 13

Yunanistan'da Genel Grev s. 14

Çin Komünist Partisi'nin Kökenleri s. 15

Siyonizm ve Anti Siyonizm s. 17

Arap Ayrılıkçılığının Tarihsel Nedenleri s. 27

İsrail-Gazze Savaşı

İsrail ve Filistin burjuvazisinin tüm partileri, proleterlerini, kârlarını savunmak ve çürümüş sermaye rejiminin hayatta kalması için bir savaşın katliamına yönlendirmektedir.

Emperyalist savaşa karşı, devrimci sınıf savaşı!

Yahudi devletinin doğduğu ve pan-Arap milliyetçiliğinin önemli bir yenilgiye uğrayarak tarihle belki de son randevusunu kaybettiği 1948'den bu yana Ortadoğu'da geçen 75 yıl boyunca Filistin halkı sürgün, katliam, terör ve zulümle karşı karşıya kalmıştır.

İsrail Devleti tarafından dayatılan bu ulusal baskıya katkıda bulunanlar, çeşitli Filistinli silahlı örgütleri kendi güç çıkarları için kullanan, ancak "Filistin

davası" lehine ikiyüzlü açıklamaların ötesinde Filistinli mültecileri zulüm ve katliamlardan kurtarmayan bölgedeki diğer devletlerdi.

Eylül 1970'te Ürdün'de, Ürdün ve Suriye askeri güçleri Filistinli mültecilerin ayaklanmasını birkaç bin kişinin ölümüne yol açmak suretiyle bastırdı. Ağustos 1976'da Lübnan'da Falanjistler, Suriye'nin de suç ortaklığıyla Tel al-Zaatar kampında her yaşta binlerce Filistinliyi öldürdü. 1982 yılında yine Lübnan'da Falanjistler, işgalci İsrail ordusunun da suç ortaklığıyla, Beyrut'un dış mahallelerindeki Sabra mahallesinde ve bitişiğindeki Şatilla mülteci kampında binlerce Filistinliyi katletti.

"Filistin davası" kimsenin umurunda değil, kimse Filistin proletaryasının kaderiyle ilgilenmiyor. Bunun yerine, bugün tüm hükümetler, tüm burjuvaziler için gerekli olan savaşla ilgileniyor. Ancak her savaş için bir meseleye, bir gerekçeye ihtiyaç vardır.

İsrail burjuvazisi, Hamas'ın saldırısını, tüm sınıflara zorla iç disiplin dayatmasını ve Filistinli proleterlere karşı kanlı eylemleri meşrulaştırmak için kullanacaktır.

Köken itibariyle İsrail'in Filistin Kurtuluş Örgütü'ne karşı bir piyonu olan Hamas, Gazze'nin proleterleri üzerindeki terör rejimini, her şeyden önce İsrail ve

Mısır'la nesnel bir anlaşma içinde bu açık hava hapishanesinden kaçmalarını engelleyerek sürdürmek durumundadır, çünkü kitlesel bir göç onun sonu anlamına gelecektir. Bu arada FKÖ, İsrail adına Batı Şeria'da asayiş sağlıyor ve Gazze'deki rakiplerinin kaderi konusunda sessiz kalıyor.

Tüm burjuvazilerin istediği sonuç, bölgesel ve belki de genel bir savaşa hazırlık olarak yeni bir katliamı kışkırtmak olacaktır.

Dünya kapitalizmi, aşırı çürümesinin mevcut genel çerçevesinde, cephelerin her tarafında milyonlarca proleter terörize etmek ve bastırmak için her tür ölümcül silahı kullanmaya hazırdır.

Biz enternasyonalist komünistler, her zaman milliyetçi, demokratik, etnik ya da dini perdelerin ardına gizlenen bu tehdidin gerçek yüzünü ortaya çıkarmalıyız.

Filistinli proleterlere, burjuvazileri tarafından kandırılmamalarını, bölgesel güçlerin hizmetine satılmamalarını, çıkarlarına aykırı savaşlarda yem olarak kendilerini feda etmemelerini söylüyoruz. İsraili Yahudi proleterlere burjuvazilerine ve Filistinli sınıf kardeşlerine uygulanan ulusal baskıya karşı mücadele etmelerini söylüyoruz. Bütün ülkelerdeki proleterlere, Filistin ve İsrail'de sözde mücadele eden iki katil burjuvaziden birinin tarafını tutan propaganda sirenlerine kanmamalarını söylüyoruz.

Devam eden çatışma, dünya burjuvazisi tarafından her yerde proletaryanın gözünü korkutmak, onu yaşamsal çıkarlarından saptırmak, ücretlerin kötüleştirilmesi ve yeni fedakârlıkları haklı çıkarmak için kullanılacaktır.

Bunun yerine, biz komünistler proleterlere, savaşın reddinin proleterler için ücretler ve çalışma saatlerinin azaltılması için sendikal mücadelenin yoğunlaştırılmasıyla başladığını söylemeliyiz.

Burjuvazi, yalan propagandasıyla işçi sınıfının geniş katmanlarını ikna edemediği sürece savaşını yürütemeyecektir. Bu propagandaya yalnızca egemen sınıfın yalanlarına gerçeklerimizle yanıt vererek karşı koymamalıyız. İşçilerin mücadelesini, burjuvazinin ve onların işçi saflarındaki uşaklarının yalan ve yanlış argümanlarının çok az değer taşıdığı pratik bir deneyim olan proletaryanın maddi ihtiyaçlarına yönlendirerek yanıt vermeliyiz.

Yaşam koşullarının sürekli kötüleşmesi ve kapitalizmin felaketinin dehşeti karşısında proletarya, denizleri ve sınırları aşacak devasa bir mücadele mevsimi doğuracaktır.

Bu yeni büyük sınıf savaşının zaferle sonuçlanması için, dünya işçi sınıfının temel organı olan Enternasyonal Komünist Partisi'nin güçlendirilmesi gerekmektedir.

Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ Taarruzu

Emperyalizm Milli Anlaşmazlıkları Sadece Savaşlar ve İskanla Çözebilir

19 Eylül'de Azerbaycan, ihtilafli Dağlık Karabağ bölgesindeki tanınmayan Artsakh Cumhuriyeti'ne karşı bir kez daha saldırı başlattı. Dağlık Karabağ, geri kalanında Azerbaycanlıların çoğunlukta olduğu daha büyük bir bölge olan Karabağ'da yer alan bir Ermeni yerleşim bölgesidir. Arstakh Cumhuriyeti, Ermenistan tarafından bile tanınmamasına rağmen tamamen Ermeni desteğine dayanıyordu. Aralık

2022'den bu yana, Dağlık Karabağ'ın Ermenistan'la bağlantısı kesilmişti, çünkü onu dünyanın geri kalanına bağlayan Laçın koridoru Azerbaycan tarafından ablukaya alınmıştı ve Rus "barış güçleri" sınırlı bir trafik yürütüyorlardı. Geleneksel olarak Rusya, Türkiye tarafından desteklenen Azerbaycan'a karşı Ermeni çıkarlarını korumuştur. Ancak bu kez Ruslar Ermenistan'a hiçbir destek vermedi, Ermenistan da Dağlık Karabağ'daki Ermeni hükümetine hiçbir destek veremedi. Sonuç olarak Arstakh Cumhuriyeti bir gün içinde teslim olmak zorunda kaldı ve bölge Azerbaycan ordusu tarafından işgal edildi. Kısa süren savaş çok az can kaybına yol açarken, 100.000'den fazla Ermeni evlerini terk etmek ve Ermenistan'a göç etmek zorunda kaldı.

Bir asır önce, Kafkasya'nın devrimci proleterleri iki millet arasındaki sınır anlaşmazlıklarını tamamen farklı koşullarda çözmeyi amaçlıyorlardı. Ermenistan'da Sovyet iktidarının zaferinden iki gün sonra, 1 Aralık 1920'de Neriman Nerimanov Bakü Sovyeti'nde Azerbaycanlı komünistler adına aşağıdaki bildiriye okudu: "Ermenistan ve Zengezur'daki en iyi komünist yoldaşlarımızın masum kanını dökmüş ve dökmekte olan Taşnaklarla savaşan kardeş Ermeni emekçi halkını yatıştırmak isteyen Sovyet Azerbaycanı, bu andan itibaren toprak meselelerinin yüzyıllardır komşu olan iki halk arasında asla kan dökülmesine neden olmayacağını, Zengezur ve Nahçıvan topraklarının Sovyet Ermenistan'ının devredilemez bir parçası olduğunu ilan eder. Dağlık Karabağ'ın emekçi köylülerine kendi kaderlerini tam olarak tayin etme hakkı tanınmıştır". Deklarasyon, meseleyi etnik değil coğrafi açıdan çözmesi bakımından anlamlıydı. Ermeni komünistler buna hemen Azerbaycanlıların çoğunlukta olduğu Nahçıvan'ın kendi kaderini tayin hakkını tanıyarak karşılık verdi. Ancak o zaman bile

Rus Milliyetler Komiserliği, proleter enternasyonalizmi davası yerine kendi çıkarlarını ilerletmekle daha fazla ilgilenen bir hizbin elindeydi. Böylece Narimanov'un bildirisi, Milliyetler Komiseri Stalin'i temsil eden Sergo Ordzhonikidze tarafından tahrif edildi ve Dağlık Karabağ'ın da Sovyet Ermenistan'ına bırakıldığını iddia eden çarpıtılmış bir şekilde basında yayınlanarak Azerbaycanlı ve Ermeni komünistler arasında güvensizlik ve düşmanlık tohumları ekildi. Böylece hem Azeri hem de Ermeni partilerinde "milli komünist" eğilimleri teşvik eden bir durum ortaya çıktı ve enternasyonalist sol azınlığa düştü. Bu anlaşmazlık daha sonra hem "milli komünist" sağ çoğunlukların hem de enternasyonalist sol azınlıkların zayıflamasına yardımcı olacak ve her iki ülkede de Stalinist fraksiyonun hakimiyetinin yolunu açacaktı. Daha sonra demografik olarak daha büyük ve diplomatik olarak daha etkili olan Azerbaycan, Dağlık Karabağ'ı kendi sınırları içinde tutmayı ve Nahçıvan'ı almayı başardı. Böylece mesele Stalinizm altında elli yılı aşkın süreyle dondurulmuş oldu.

Sovyetler Birliği 1980'lerde dağılırken, bölgedeki Rus hakimiyetinin düşük tuttuğu gerilim yeniden ortaya çıktı. 1988 yılında Dağlık Karabağ parlamentosu Ermenistan ile birleşme kararı aldı. Kısa süre içinde bölgedeki çatışmalar şiddetlendi, Azeriler ve Ermeniler birbirlerini sivil katliamı yapmakla suçladı. 1991 yılında bölgedeki Azeri nüfus tarafından boykot edilen bir bağımsızlık referandumu yapıldı ve Arstakh Cumhuriyeti kuruldu. 1992 yılına gelindiğinde, Dağlık Karabağ üzerindeki anlaşmazlık Azerbaycan ve Ermenistan arasında Birinci Dağlık Karabağ Savaşı olarak anılan geniş çaplı bir savaşa neden oldu. 1994 yılının sonunda Ermenistan savaşı kazanarak bölgenin kontrolünü tamamen ele geçirdi. Rusya'nın arabuluculuğuyla ateşkes sağlanmış ve çatışma

şimdilik sona ermiş, her iki taraftan da yaklaşık 40.000 kişi ölmüş, Azerbaycan'dan 200.000'den fazla Ermeni ve Ermenistan ve Karabağ'dan 800.000 Azeri yerlerinden edilmiş, Ermenistan ve Karabağ Azerilerden, Azerbaycan da Ermenilerden temizlendi. Bölgedeki Ermeniler ve Azeriler arasındaki silahlı çatışmalar ateşkesten sonra da devam etti ve 2009 yılına kadar her iki taraftan 3.000 kişinin ölümüne yol açtı. 2010-2019 yılları arasındaki çatışmalar o kadar kanlı olmamış, geride sadece birkaç yüz ölü bırakmıştı. Nihayetinde bu durum 2020 yılında Azerbaycan'ın Türk insansız hava araçlarını kullanarak önemli ilerlemeler kaydettiği İkinci Dağlık Karabağ Savaşı ile sonuçlandı. Bir kez daha Rusya, yaklaşık 8.000 kişinin ölümüne neden olan kan dökülmesinin yeterli görülmesi üzerine ateşkes aracılık etti. Ateşkes 2021 ve 2022'deki sınır çatışmalarını engellemedi ve nihayetinde 2022'nin sonlarındaki ablukaya ve bölgeyi Ermenilerden temizleyerek Dağlık Karabağ meselesini nihayet "çözen" son Azerbaycan saldırısına yol açtı.

Kuşkusuz Artsakh Cumhuriyeti'nin Azerbaycan saldırısına karşı hiçbir direniş gösterememesinin ana nedeni Ermenistan'ın kendisini desteklememesiydi. Ermenistan'ın destek verememesinin nedeni ise Rusya'nın hiçbir şekilde destek vermemesiydi. Bunun nedeni Ermenistan'daki Paşinyan hükümetinin ABD'ye tehlikeli bir şekilde yaklaşması, ortak askeri tatbikatlar düzenlemesi ve Putin'in Ermenistan'a ayak basması halinde tutuklanmasını gerektirecek anlaşmalar imzalamasıydı. Buna göre, Ermenistan hükümetinin Dağlık Karabağ'daki tanınmayan uydu cumhuriyetini satranç tahtasındaki bir taş gibi feda ettiği kolayca düşünülebilir. Dağlık Karabağ sorununun "çözümü" sadece daha fazla savaşa yol açacaktır, zira Azerbaycan'ın gözü şimdi topraklarını Nahçıvan'a ve dolayısıyla Türkiye'ye bağlamasını

sağlayacak olan Zengezur'u ele geçirmek üzerindedir. Ermenistan ABD ile boşuna askeri tatbikat yapmıyor.

Başka yerlerde olduğu gibi Kafkasya'da da proleterler, yerel burjuva hükümetlerden ve onların bölgesel ve küresel emperyalist destekçilerinden yerinden edilme, yıkım ve katliamlardan başka bir şey görmüyor. Sadece gerçek enternasyonalist komünizm, çeşitli ulusların emekçi kitleleri arasındaki milliyetçi anlaşmazlıklara ve burjuvaziden başka kimseye hizmet etmeyen kanlı milli savaflara son verebilir.

Enternasyonal Komünist Partisi, bir zamanlar dünyanın her yerindeki proleterlerin birliğini vaaz eden Komünist Enternasyonal tarafından benimsenen enternasyonalist komünizm geleneğinin yegane varisidir. Sonuç olarak, yalnızca partimiz komünist devrim ejderhasını diriltebilir ve Kafkasya'nın ve ötesinin işçi kitlelerini birleştirerek iskan, yıkım ve katliamların kısır döngüsüne son verebilir.

Demokratik Sosyalizm: İşçi Sınıfının Sahte Dostu

1875 tarihli Gotha Programının Eleştirisi'nde Karl Marx, çağdaş işçi hareketi içinde özellikle acınası bir akım olarak gördüğü şeyi hedef aldı: "polis izin verdiği ve mantığın izin vermediği sınırlar içinde kalan bir tür demokratizm". Bu akımın taleplerinde "herkesin aşına olduğu eski demokratik litaratürün ötesinde bir şey görmüyordu: genel oy hakkı, doğrudan yasama, halk hakları, halk milisleri, vs.". Şimdi, bir buçuk yüzyıl sonra, aynı teraneyle karşı karşıyayız - kapitalizmin ve onun karakteristik siyasi biçimi olan burjuva demokrasisinin dünyayı nasıl

baştan aşağı devrimcileştirdiği göz önüne alındığında, karşımızdaki bugün Marx'ın zamanından daha da saçma bir terane.

Burada "demokratik sosyalizm" den bahsediyoruz. Bu temelde küçük burjuva ideolojisini benimseyenler, burjuva demokrasinin eksikliklerine karşı çok hassastırlar. Özgürlük ve eşitlik vaat ettiği yerde, özgürlüksüzlük ve eşitsizlik görürler; halkın yönetimini vaat ettiği yerde, küçük bir azınlığın yönetimini görürler; azınlıklar için kurtuluş vaat ettiği yerde, baskı görürler. Kısacası, mevcut -yani burjuva- demokrasinin sonuçlarından hayal kırıklığına uğramışlardır. Buna buldukları çözüm ise sıradan ve basittir: daha fazla demokrasiye ihtiyaç vardır. Demokrasinin kendisinin tam olarak ne anlama geldiğini ve gerçekten de dünyanın sorunlarına her derde deva bir çözüm olup olmadığını sorgulamak yerine, bu sorunların demokrasi eksikliğinden kaynaklandığını, şu anda var olan demokrasi biçiminin gerçek demokrasi olmadığını varsayarlar.

Marx, Bakunin'in Devletçilik ve Anarşi adlı eserine dair yazdığı notlarda bize "seçim, en küçük Rus komününde ve artelinde mevcut olan bir siyasi biçimdir. Seçimin karakteri bu isme değil, ekonomik temele, seçmenlerin ekonomik durumuna bağlıdır...". Lenin aynı temayı Proleter Devrimi ve Dönek Kautsky'de de ele alır ve "saf" demokrasiyi savunduğu için bu oportünisti yerden yere vurur: "Sağduyu ve tarihle alay etmeyeceksek, farklı sınıflar var olduğu sürece 'saf demokrasi'den söz edemeyeceğimiz açıktır; yalnızca sınıf demokrasinden söz edebiliriz... 'Saf demokrasi' işçileri kandırmak isteyen bir liberalin yalancı ifadesidir. Tarih, feodalizmin yerini alan burjuva demokrasisini ve burjuva demokrasisinin yerini alan proleter demokrasisini bilir".

Şu anda dünyanın büyük çoğunluğu burjuva demokrasisinin şu ya da bu versiyonu, yani üretim araçları üzerinde mülkiyet sahibi olan burjuvazinin ihtiyaç ve çıkarlarına uygun bir demokratik rejim altında yaşamaktadır: Burjuvazi, siyasi hakları tüm nüfusa yayarak ve kitlelere haklar tanıyarak kendi sınıf egemenliğinin devamını sağlar. Meseleyi basitçe ifade etmek gerekirse: herhangi bir önceden kabullenilmiş siyasi ayrıcalığın olmadığı bir toplumda, ekonomik güce sahip olanlar kaçınılmaz olarak yönetir. Tam da bu nedenle burjuvazi, Eski Rejim'e karşı gerçekleştirdiği büyük devrimlerde, lordların ve kralların siyasi ayrıcalıklarını ortadan kaldırmış ve bunu yaparken de feodal tebaanın yerine yurttaşı koymuştur.

Yurttaşların eşitliği, burjuva toplumunun üzerine kurulduğu ekonomik ilişkilerin yalnızca siyasi yansımasıdır. Bu toplumda bireyler birbirleriyle metaların, yani mübadeleye konu olan ürünler biçimindeki özel mülkiyetin sahipleri olarak karşı karşıya gelirler. Kendi ihtiyaçlarını karşılamak için metalarını gönüllü olarak takas ettikleri için özgürdürler; meta sahibi sıfatıyla bir araya geldikleri ve eşit değerdeki metaları takas ettikleri için de eşittirler. Burada, kapitalist üretimin temelini oluşturan meta mübadelesi ilişkisinde, tüm toplumsal rütbe ayrımları ve geleneksel ayrıcalıklar yerle bir olur. Sadece meta sahipleri vardır.

Marx, Kapital'de emek-gücünün sömürülmesinin ve köleleştirilmesinin bu özgür ve eşit meta değişimiyle mükemmel bir şekilde uyumlu olduğunu göstermiştir. İşçi emek-gücünü ücret karşılığında satar; o ve kapitalist, ekonomi dışı bir zorlama gerekmeksizin, piyasada kendi metalarını değiş tokuş ederler. Ancak emek-gücünün özel bir kullanım değeri vardır: tüketildiğinde yeni Değer yaratabilir. Aslında, kendi bakımı ve yeniden üretimi

için gerekenden daha fazla Değer yaratır. Kapitalist zenginliğin kaynağı budur. Tüm sürecin sonunda, emekçi - ücretini yiyecek, giyecek, kira ve diğer temel ihtiyaçlarla değiştirdikten sonra - daha önce olduğu gibi çalışma yeteneğinden (ya da emek-gücünden) başka bir şey kalmaz. Hayatta kalabilmek için bir kez daha bu değersiz metayı satmak zorundadır. Bu arada kapitalist, emekçinin ürünüyle donanmıştır ve bu ürün piyasada satıldığında kendisine yalnızca yatırdığı değişken sermayenin (ücretlerin) karşılığı olarak değil, aynı zamanda daha fazla emeğe hükmetmek için kullanabileceği artı-değer olarak da geri döner.

Meta sahiplerinin özgürlüğü ve eşitliği bu şekilde diyalektik olarak karşıtlarına, bazılarının diğerleri tarafından sömürülmesine ve köleleştirilmesine dönüşür. Marx'ın belirttiği gibi: "...el koyma ya da özel mülkiyet yasaları, metaların üretimi ve dolaşımına dayanan yasalar, kendi içsel ve amansız diyalektikleriyle tam karşıtlarına dönüşürler".

O halde, burjuvazinin tercih ettiği siyasi düzeni inşa ederken, feodal devleti karakterize eden kaba siyasi ayrıcalıklar sistemine başvurmaya ihtiyaç duymaması şaşırtıcı değildir. Özgürlük ve eşitlik hiçbir şekilde burjuva üretimiyle bağdaşmaz değildir - aslında burjuva üretiminin temelinde bunlar vardır. Dolayısıyla yurttaş, her türlü rütbe farklılığından arındırılmış bu soyut tanımlama, kapitalizm öncesi düzenin lordlarının, serflerinin ve kölelerinin yerini almıştır. Yurttaş sıfatıyla, tüm sınıflardan bireylerin - en azından burjuva siyasetinin klasik biçiminde- oy kullanmalarına, yani burjuvazinin yönetimine katılmalarına izin verilir. Bu kişiler, temel misyonu özel mülkiyetin ve sermayenin savunulması olan burjuva devletini yönetecek personeli seçerler.

Demokrasi, "Demos her değiştiğinde değişir" (Engels) ya da başka bir deyişle, seçmenlerin ekonomik ve sosyal durumu her değiştiğinde değişir. Demos, tipik bir kapitalist toplumda, yetişkin nüfusun tamamını kapsar. Ancak bu nüfus içinde egemen ekonomik güç, dolayısıyla egemen entelektüel güç de burjuvazinin kendisidir. Üretim araçları üzerindeki hakimiyeti, ona zihinsel üretim araçları üzerinde de hakimiyet sağlar; ve bu nedenle, "genel olarak konuşursak, zihinsel üretim araçlarından yoksun olanların fikirleri ona tabidir". Ve burjuva demokrasisi özel siyasi ayrıcalıklardan nefret ettiği için, yani toplumun her üyesine soyut bir "vatandaş" olarak davrandığı için, ekonomik ayrıcalıklara sahip olanların yönetim pozisyonlarına hakim olmaları doğaldır. Bunu yapmak için zamanları, paraları ve kaynakları vardır ve sonuçta "egemen fikirler, egemen maddi ilişkilerin, fikir olarak kavranan egemen maddi ilişkilerin ideal ifadesinden başka bir şey değildir". Ayrıca, Devlet aygıtının kendisi de burjuvazinin ekonomik gücünden ayrı düşünülemez, çünkü kendi gücü için sermaye birikimine bağlıdır ve bu gücü de aynı birikimi korumak için kullanır. Devlet burjuva sınıf egemenliğini uygulayan bir organdır ve aldığı demokratik biçimler bu temel gerçeği değiştirmez.

Lenin'in yazdığı gibi: "Marksist tarihçi Kautsky, seçimlerin biçiminin, demokrasinin biçiminin başka bir şey, verili kurumun sınıfsal içeriğinin başka bir şey olduğunu hiç duymamıştır".

Dolayısıyla, tarih boyunca demokratik mekanizma, Atinalı köle sahiplerinden Romalı patrisyenlere ve modern burjuvaziye kadar çeşitli egemen sınıflar tarafından bir yönetim aracı olarak kullanılmıştır. Demokrasinin salt biçimi hiçbir şekilde herhangi bir sınıfın egemenliğini garanti etmez - demokrasinin sonucu "ekonomik temele, seçmenlerin ekonomik

durumuna" bağlıdır (Marx, Conspectus of Bakunin's Statism and Anarchy).

Dolayısıyla devlet, burjuva ilişkileri içinde yer alan bireyler için belirli amaçlara ulaşmanın bir aracı olarak görülür - devletin kendisinin onlara dayattığı amaçlar, örneğin kişinin ihtiyaçlarını karşılamak için özel mülkiyeti elden çıkarma ihtiyacı. Ve tüm bunlar olurken, asıl amacı olan sermaye birikiminin devamını sağlayacak koşulları koruma amacı tartışmasız kalır. Sonuçta Devlet, burjuvazinin diğer sınıflara karşı birliğidir. Örneğin şirket lobiciliğinin yolsuzluğuna karşı haykırış, Devletin bu sınıfsal doğasına ilişkin tam bir cehaleti ortaya koymaktadır. Devlet, kendi iktidarı için kapitalist ekonominin başarısına bel bağlar ve bu amaçla demokrasiyi bir araç olarak kullanır. Demokrasinin gerekli uysallığı sağlayamadığı durumlarda, ki bu nadirdir, her zaman çıplak güce başvurulabilir. Şiddet demokrasiyle çelişmez, aksine onun gerekli bir tamamlayıcısıdır; neşterin işe yaramadığı yerde çekiç yeterli olacaktır.

Yukarıda Marx'ın ekonomik özgürlük ve eşitliğin nasıl karşıtlarına dönüşebileceğini gösterdiğinden bahsetmiştik: özgürlüksüzlük ve eşitsizlik. Ancak ekonomi alanındaki bu kavrayışı kabul edenler, bunu siyasete uygulamak konusunda genellikle ilginç bir şekilde isteksiz kalmaktadırlar. Özgür, adil ve genel oy hakkına dayalı seçimlerin, iç içe geçtikleri ekonomik ilişkiler nedeniyle sınıf egemenliğinin araçları olarak hizmet edebileceğini fark etmiyorlar. Demokrasinin "bir 'ilke' değil, çoğunluğun haklı, azınlığın haksız olduğu şeklindeki basit ve kaba aritmetik varsayıma yanıt veren basit bir örgütlenme mekanizması" ("Demokratik İlke") olduğunu, karakterinin "bu isme [yani demokrasiye] değil, ekonomik temele, seçmenlerin ekonomik durumuna bağlı olduğunu"

göremiyorlar. Hakim üretim tarzı tarafından belirlenen bu ekonomik durum, söz konusu demokrasinin içeriğini belirler. Dolayısıyla demokratik "örgütlenme mekanizması" Atina köleci devleti, köy meclisleri ve proleter sendikalar gibi birbirinden farklı toplumsal oluşumlarla uyumluluğunu kanıtlamıştır.

Eğilimimiz 1920'de şöyle yazmıştı: "Burjuva seçim demokrasisi kitlelere danışılmasını ister, çünkü çoğunluğun tepkisinin her zaman ayrıcalıklı sınıfın lehine olacağını ve bu sınıfa yönetme ve sömürüyü sürdürme hakkını kolayca devredeceğini bilir. Bu ilişkiyi değiştirecek olan, burjuva seçmenlerin küçük azınlığının eklenmesi ya da çıkarılması değildir. Burjuvazi sadece tüm yurttaşların değil, aynı zamanda tek başına işçilerin de çoğunluğuyla yönetir".

O halde, "saf", "gerçek" ya da "hakiki" bir demokrasinin var olmadığı ve hiçbir zaman da var olmadığı açıktır; daha ziyade, verili bir demokrasinin doğası, üzerinde geliştiği ekonomik temel tarafından belirlenir. Bu da "daha fazla" demokrasinin kapitalist üretim tarzının yarattığı sorunları neden çözmeyeceğini göstermelidir. Tam tersine: işçi sınıfı ancak egemen sınıfı siyasi haklarından mahrum bırakarak, mevcut ekonomik ilişkileri altüst etmek için sınırsız siyasi üstünlüğünü kullanarak bu hastalıkları gidermeyi başarabilir.

Bu, proletaryanın kendini örgütlenme yöntemleri içinde demokratik mekanizmalara hiç yer olmayacağı anlamına gelmez. Devrimci mücadele sırasında sınıfın ya da sınıfın belirli kesimlerinin demokratik istişaresini gerektiren durumlar ortaya çıkabilir. Ancak demokrasiye doğuştan gelen bir değer atfetmek, proletaryanın elini kolunu peşinen bağlamak, onu keyfi olarak belirli bir örgütlenme

mekanizmasıyla sınırlamak, iktidarı fethetmek için ihtiyaç duyacağı taktiksel çok yönlülükten mahrum bırakmak demektir. Burjuvaziyle ölüm kalım mücadelesinde, proletaryanın öncü unsuruna (yani partiye) kitlelere danışmadan hareket etme konusunda güvenmesi gereken anlar olabilir; örneğin askeri acil durumlar, sınıfın çoğunluğunun burjuva propagandası tarafından aldatıldığı durumlar vb. Demokratik örgütlenme mekanizmasından herhangi bir sapmaya izin vermeyi ilke olarak reddetmek, devrimi önceden felç etmek demektir. Komünistler demokrasiyi, toplumsal üretim tarzında tam bir devrime giden yolda bir araç olarak değerlendirirler - ne daha fazlası ne de daha azı.

Bu arada, proletarya diktatörlüğü altında burjuvaziye demokratik hakların genişletilmesi söz konusu olamaz. Kapitalist üretim tarzı temelinde, sınıflar arasındaki siyasi hak eşitliğinin tam da mevcut durumu yeniden üreten ve sürdüren şey olduğunu gördük; bu, ekonomik olarak egemen sınıf olarak burjuvazinin çıkarlarına karşılık gelen düzenlemedir. Dolayısıyla bu üretim tarzını yıkmak için proletarya düşmanını siyasi haklarından mahrum etmeli ve iktidarı yalnızca işçilerin kullanmasını sağlamalıdır; burjuvaziye karşı kendisini ayrıcalıklı kılmalıdır.

Geriye yanıtlamamız gereken bir soru kalıyor: eğer "saf" demokrasi ya da daha fazla demokrasi talebi soyut olarak devrimci proletaryadan kaynaklanmıyorsa, o zaman bu talebin sınıfsal temeli nedir? Ya da Lenin'in ifade ettiği gibi: bundan kim kazançlı çıkacaktır?

Küçük Burjuvazi: Emeğin Celladı

Küçük burjuvazi kapitalist toplum içinde kendine özgü bir konuma sahiptir. Egemen sınıf ile ücretli köleler sınıfı arasında sıkışmış olan bu sınıfın tek tek üyeleri sürekli olarak sınıfsal yıkım tehdidi altındadır. Büyük sermayeleri ve devlet iktidarını ellerinde tutmalarıyla sürekli olarak kazanmaya ve küçük mülk sahiplerini işçi sınıfının saflarına atmaya, kısacası onları yukarıdan mülksüzleştirmeye yazgılı olan büyük burjuvaziye karşı umutsuzca rekabet eder. Burjuva devleti, kendi sınıfının en ileri mücadele örgütü olarak, proletaryanın burjuvaziyle olan antagonistik ilişkisini köreltmek için bir küçük mülk sahipleri tabakasını muhafaza etmekte çıkarı olsa da, bunu ancak sermayenin bu kesintisiz merkezileşmesine rağmen yapabilir. Öte yandan, küçük burjuvazi aşağıdan, yani küçük burjuvazinin varlığının dayandığı özel mülkiyet ilişkilerine karşı proletaryanın devrimci hareketi tarafından mülksüzleştirilme tehdidi altındadır. Kendi başına burjuvaziye meydan okuyamayacak kadar zayıf olan burjuvazi, taleplerini desteklemesi için sürekli olarak proletaryayı kandırmaya çalışmalıdır. Ancak proletarya kendi gücünü hissetmeye ve kendi talepleri için mücadele etmeye başlar başlamaz, küçük burjuvazi mülkiyetin korunmasındaki çıkarları nedeniyle kritik anda işçilere ihanet etmek zorunda kalır. Bu, orta sınıf olarak adlandırılan kesimin tarih boyunca sergilediği kararsızlık örüntüsüdür; bu örüntü onun modern toplumun iki büyük sınıfı arasındaki istikrarsız konumundan kaynaklanmaktadır.

İlmlilik, burjuva toplum idealine bağlılık, bu nedenle küçük burjuvanın en çok istediği şeydir. Küçük burjuva özel mülkiyet ister, ama ılımlı bir boyutta; rekabet ister, ama ılımlı bir yoğunlukta; işçiler ister, ama uysal işçiler; tek kelimeyle,

kapitalist toplumu, kendi küçük burjuva varlığını tehdit eden zorunlu sonuçları olmaksızın ister. Dolayısıyla o sadece bir gerici değil, aynı zamanda işçi sınıfının düşmanıdır, çünkü kapitalizmin toplumsal ilerlemeye büyük katkısını oluşturan ve gelecekteki komünist toplumun temelini sağlayan üretici güçlerin toplumsallaşması ve yoğunlaşmasının düşmanıdır.

Dolayısıyla, siyasi ideoloji alanında küçük burjuvazinin taleplerinin "saf" bir demokrasi idealine, hiçbir zaman var olmamış ve olmayacak bir demokrasi biçimine hitap etmesi şaşırtıcı değildir. Tersine, gerçekte var olan demokrasiyi sahte olarak mahkum ederken, ideal bir demokrasiyi gerçek ya da otantik olarak yüceltmektedir. Burjuva toplumunun ideolojik yansımasına, kendi imajına, gerçekte işgal ettiği güvencesiz konumdan bir sığınak olarak saygı duyar.

"Sosyal-demokrasinin kendine özgü karakteri - diye yazar Marx On Sekizinci Brumaire'de - demokratik-cumhuriyetçi kurumların, iki aşırı uç olan sermaye ve ücretli emeği ortadan kaldırmanın değil, aralarındaki karşıtlığı zayıflatmanın ve uyuma dönüştürmenin bir aracı olarak talep edilmesinde özetlenir. Bu amaca ulaşmak için önerilen araçlar ne kadar farklı olursa olsun, az ya da çok devrimci kavramlarla ne kadar kırılırsa kırılınsın, içerik aynı kalır. Bu içerik, toplumun demokratik bir şekilde dönüştürülmesidir, ancak küçük burjuvazinin sınırları içinde bir dönüşümdür. Ancak küçük burjuvazinin ilke olarak egoist bir sınıf çıkarını dayatmak istediği gibi dar görüşlü bir fikre kapılmamak gerekir. Aksine, kendi kurtuluşunun özel koşullarının, yalnızca modern toplumun kurtarılabilceği ve sınıf mücadelesinin önlenebileceği genel koşullar olduğuna inanmaktadır."

Demokratik sosyalizm, Marx'ın zamanında sosyal demokrasi olarak bilinen geleneğin modern mirasçısı olarak, aynı eğilimleri tam olarak sergiler. Daha fazla demokrasi, saf ve gerçek demokrasi arar, çünkü "[küçük burjuvazinin] kurtuluşunun özel koşulları" - yani, gerekli tehditlerinden ve antagonizmalarından arındırılmış bir kapitalist topluma duyulan çelişkili ihtiyaç- bunu gerektirir. Ve küçük burjuvazi burjuvaziden tek başına anlamlı tavizler koparamayacak kadar zayıf olduğu için, proletaryayı kendi davasına katmak zorundadır. Bu nedenle demokratik sosyalistler işçilere yenilenmiş bir kapitalizm hayalinin reklamını yapmakta, onlara çektikleri acıların demokrasi eksikliğinden kaynaklandığını ve "gerçek" demokrasinin iktidarı ellerine alacağını vaat etmektedirler. İşçiler kendi talepleri için kendi sınıf zeminlerinde örgütlenmek yerine, evrensel sağlık hizmetleri, zenginlerden daha yüksek vergi alınması, sanayilerin kamulaştırılması, senatonun kaldırılması, evrensel temel gelir vb. için sınıflar arası kampanyalara katılmaya teşvik edilmektedir. Marx'ın işaret ettiği gibi, tüm bu önlemler yalnızca sermaye ile emek arasındaki karşıtlığı sulandırmayı, işçileri sürdürülebilir bir şekilde sömürülecek kadar uysal, büyük kapitalistleri de küçük kuzenlerini mülksüzleştiremeyecek kadar zayıf tutmayı amaçlamaktadır. Küçük burjuva, her şeyden önce, sürekli tehdit altında olan konumunu kanca ya da sahtekarlıkla sürdürmekle ilgilenir.

Komünizm Demokratik Sosyalizme Karşı

Demokratik sosyalizm kapitalizme içkin karşıtlıkları zayıflatmak ve dolayısıyla küçük burjuvazinin ve burjuva toplumunun varlığını korumakla ilgileniyorsa, komünizm bu karşıtlıkları keskinleştirmek ve onları tarihsel sonuçlarına, egemen sınıfın işçi sınıfı tarafından devrilmesine

ulaştırmakla ilgilenir. Proletaryanın, kendi sınıfının acımasızca sömürülmesine dayanan burjuva toplumunda hiçbir çıkarı yoktur. Aksine, kendisini ancak burjuva toplumunu ve onun maddi temellerini ortadan kaldırarak özgürleştirebilir.

Aynı Şey, bu toplum içindeki konumlarını korumayı her Şeyden çok isteyen küçük burjuvazi için söylenemez. Mevcut toplumsal ilişkiler ya da bir sınıf olarak küçük burjuvazi yok edilmeden sağlanacak bir uyum vaat eden demokratik sosyalizme duydukları manyetik çekimin kaynağı budur. Bu ideoloji dindar bir temenniden ibarettir: burjuva toplumunun ideal ifadesinin kirli gerçekliğine, "saf" demokrasinin toplumsal gerçekliğindeki demokrasiye karşı anlamsız bir Şekilde konumlandırılması. Devrimci proletarya bu toplumu ortadan kaldırmaya çalışırken, burjuva toplumunu mükemmelleştirmeye, pastasını yiyip ona da sahip olmaya yönelik fantastik bir girişimdir. Demokratik sosyalizm ideolojisi, gerçek dünyayla en ufak bir temasta bir sabun köpüğü gibi patlar.

Demokrasi, burjuva üretim ilişkileri temelinde, bize bugün gördüğümüz dünyayı vermiştir - demokratik sosyalistlerin antidemokratik olarak kınadıkları aynı dünyayı. Bu dünyayı değiştirmek için demokrasi yeterli olmayacaktır; hiçbir basit "örgütlenme mekanizması" insanlığın toplumsal ilişkilerinde bir devrimin başarısını garanti edemez. Aksine, ihtiyaç duyulan Şey, burjuvaziyi siyasi yaşama her türlü katılmadan mahrum bırakan ve kapitalist sömürünün temelini zorla ortadan kaldırmak için iktidarı diktatörce kullanan bir proleter devrimdir. Bu, proletarya kendi ayakları üzerinde durmayı ve kendi sınıf hedefleri için mücadele etmeyi öğrenene kadar; başka bir deyişle, işçileri yalnızca kandırılmış piyadeler olarak askere almak isteyen küçük burjuvazinin ve ideologlarının dikkat dağıtıcı

etkisinden kurtulana kadar gerçekteleşmeyecektir. Demokratik sosyalistler bu tür ideologların en iyi örnekleridir ve bu nedenle yanlış olmalarının yanı sıra işçi hareketine de zarar vermektedirler. Mevcut işçi hareketinin başarısızlıklarının pratik deneyimi, işçileri kaçınılmaz olarak bu teorik bilinci kazanmaya ve küçük burjuvazi ve onun örgütleriyle bağlarını koparmaya zorlayacaktır. İşçi hareketinin sonuçta elde ettiği başarının pratik deneyimi, işçiler kendi bağımsız konumlarına, komünizme sadık kaldıkları sürece, küçük burjuvazinin bu hareket üzerindeki hakimiyetini bir daha asla geri kazanamamasını sağlayacaktır.

Her Ülkede Olduğu Gibi Brezilya'da da Daha Dostane Bir Hükümet İşçi Sınıfının Dostu Değil

Genellikle Lula olarak anılan Luiz Inácio Lula da Silva'nın Brezilya başkanlığını üstlenmesinden bu yana geçen on ay içinde Brezilya solculuğu faşizme karşı kazanılmış bir zafer olarak gördükleri bu zaferi kutluyor. Nostalji ve Bolsonaro hükümetinin eleştirisi nedeniyle, özellikle de pandemiye ele alışı ve aşı karşıtı duruğu üzerine odaklanan seçim kampanyasını desteklediler. Bolsonaro'nun seçim yenilgisine tepkisi zarif olmaktan uzaktı ve ezici çoğunluğu küçük burjuva olan destekçileri umutsuz önlemlere başvurarak ülke çapında ordu karargahlarının etrafında kamplar kurdular. Bolsonaro birkaç gün boyunca uğursuz bir sessizlik sergiledi, ancak daha sonra seçim kaybını açıkça kabul etmeden takipçilerine minnettarlığını ifade etti. Bunun yerine, kendisi ve destekçileri seçim sistemine karşı bir dizi saldırı başlatarak oylama makinelerine müdahale edildiğini iddia ettiler.

Komünistler bu sözde zaferin sunduğu demokratik görünüme aldanmamalıdır. Gerçekte, aynı

destekçilerin Federal Kongre'yi işgal ettiği 8 Ocak günü yaşananlar, bir darbe girişiminden başka bir şey değildi. Comissão Parlamentar de Inquérito (CPI) tarafından yürütülen soruşturmanın ortaya koyduğu üzere, bu olayın Ordu Yüksek Komutanlığı tarafından titizlikle düzenlendiği ve destekçilerini Brezilya'ya seferber eden işadamları tarafından finanse edildiği artık giderek daha açık hale gelmektedir.

Amerikalı solcuların 6 Ocak olaylarından sonra Donald Trump'ı parmaklıklar ardında görmek için duydukları hararetli arzuyu yansıtırçasına, solcu düzen tüm umutlarını Jair Bolsonaro'nun tutuklanma ihtimaline bağlamış görünüyor. İster Bolsonaro ister Trump olsun, tüm sorunların kaynağı olarak bireylere olan bu saplantı, işçi sınıfının dikkatini işçi sınıfının karşı karşıya olduğu tüm sorunların kaynağı olan kapitalist sistemden uzaklaştıran tehlikeli bir yanılsamadır.

Lula hükümetinin Brezilyalı işçiler için sosyal haklar ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik görkemli vaatlerine rağmen, bu taahhütleri yerine getirme olasılığı düşüktür. Bunun nedeni Lula'nın kişisel eksiklikleri değil, burjuva demokrasisinin doğası gereği gerçek sosyalist değişimle bağdaşmamasıdır. Lula'nın iktidara gelişi kapitalist düzene meydan okumak yerine onu daha etkin bir şekilde yönetmeyi amaçlamıştır. Kapitalist sistem, burjuvazinin çıkarları hala iktidarda olduğu için temelde bozulmadan kalmıştır.

Brezilya'daki işçi hareketi, tıpkı diğer uluslarda olduğu gibi, tek bir lidere bel bağlamamalıdır. İşçi sınıfının gücü kolektif örgütlenmede yatar, bireysel bir figürün cazibesinde değil. Kapitalist düzene temelden meydan okumayan liderlere güvenmek sadece kitleleri felç etmeye ve önemli değişim

potansiyelini kısıtlamaya hizmet eder.

Kapitalizme karşı uluslararası mücadeleye yalnızca Komünist Partisi bayrağı altında örgütlenmiş proletaryanın önderlik edebileceğini kabul etmek hayati önem taşımaktadır. İşçi sınıfı, burjuvazinin çıkarlarına hizmet eden milliyetçi bölünmeleri aşarak sınırların ötesinde birleşmelidir. Lula hükümeti, sağcı gruplarla kurduğu ittifaklar ve dostluklarla, kapitalist sisteme aslında hiçbir zaman sunamamıştır gerçek bir alternatif ve burjuva siyasetinin sınırları içinde faaliyet göstermektedir.

Lula'nın burjuva müesses nizamıyla yakınlaşmasının en bariz örneği, kendi avukatı Zanin'i Yüksek Mahkeme'ye bakan olarak atama kararıdır. Zanin'in Mahkeme'deki sicili sürekli olarak gerici olmuş, işçi sınıfının çıkarlarına karşı oy kullanmıştır. Bu hamle, Lula hükümetinin işçilerin davasını savunmak yerine sağ ile birlik görüntüsünü korumaya nasıl öncelik verdiğinin bir örneğidir.

Lula'nın sağcı unsurlarla kurduğu samimi ilişkiler sadece anlamlı bir değişim potansiyelini baltalamakla kalmıyor, aynı zamanda kitleleri de felç ediyor. Hükümeti tarafından yaratılan ilerleme yanılsaması, işçi sınıfını pasifize etmeye hizmet etmekte, dikkatlerini onları sömürmeye ve ezmeye devam eden kapitalizmin temel sorunlarından saptırmaktadır.

Brezilyalı işçiler, Lula hükümeti tarafından yayılan demokratik yanılsamalara kanmamak için dikkatli olmalıdır. Bolsonaro iktidarda olsun ya da olmasın, kapitalizmin ve burjuva demokrasisinin temel yapılarına dokunulmayacaktır. Gerçek değişim ancak Komünist Partisi önderliğinde işçi sınıfının örgütlü gücüyle gelebilir. Kapitalist düzene meydan okumayan liderlere güvenmek sadece Brezilya işçi

sınıfının sömürsünü ve sefaletini devam ettirecektir. Brezilya işçilerinin burjuva demokrasisinin yanulsamalarını aşarak kapitalizmi sonsuza dek ortadan kaldırmaya yönelik uluslararası mücadeleye katılmalarının tam zamanıdır.

Türkiye’de Ekim Ayında Öne Çıkan İşçi Mücadeleleri

Oldukça yoğun kimi işçi mücadelelerinin gerçekleştiği Ağustos ayından sonrai Ekim ayı Türkiye’de sınıf mücadelelerinin tekrar görece yoğunlaşmaya başlamasına sahne oldu.

Bu mücadelelerden ilki, 2023’ün ilk yarısında hükümetin koyduğu yasağa rağmen greve çıkan ve kısmi bir kazanım elde eden Bekaert işçilerinin 5 Ekim tarihinde başlattığı fabrika işgaliydi (bkz. “Grev Yasağına Rağmen Bekaert Grevi”, Komünist Parti Sayı: 2). İzmit’te bulunan Bekaert fabrikasının Birleşik Metal (DİSK) üyesi işçileri, bir süredir ek zam talebiyle protestolar düzenliyorlardı. Bu karşı Bekaert patronu, firmanın Kartepe fabrikasının Öz Çelik İş (Hak-İş) üyesi olup hiçbir protesto gerçekleştirilmeyen işçilerine ek zam verdi ve İzmit fabrikasındaki Birleşik Metal temsilcisi işçiyi işten çıkarttı. Buna karşı gündüz vardiyasında çalışan 200 işçi fabrikayı işgal etti. Gece vardiyasında çalışan 200 işçinin fabrikaya girişi firma tarafından engellenince onlar da fabrikanın dışında eyleme geçtiler. Fabrikada üretim tamamen durdu. Şirket fabrikadaki işçilerin gıdaya erişimini engellediği için işçiler 7 Ekim’de işgali bitirmek durumunda kaldılar. İşçiler, işten atılan arkadaşları işe alınana ve diğer talepleri karşılanana kadar mücadeleyi sürdüreceklerini söyleyerek işbaşı yaptılar. Ayrıca 5 Ekim’de İzmir ve Gebze’de hükümetin işçilerin kıdem tazminatını kesme niyetine karşı

eylemler gerçekleşti. İzmir’de DİSK’in çağrısıyla 2,000 kadar işçi toplandı. Gebze’de ise DİSK ve KESK gibi taban sendikaları konfederasyonlarının yanı sıra Birleşik Kamu-İş, Türk-İş ve Hak-İş gibi rejim sendiakaları konfederasyonlarının da yer aldığı Gebze Sendikalar Platformu’nun çağrısıyla 1,000 işçi toplandı.

6 Ekim’de işveren örgütü MESS (Metal Sanayicileri Sendikası) üyesi şirketlerin sahibi olduğu 42 fabrikada çalışan Birleşik Metal üyesi işçiler, %30’luk bir ek zam talebiyle bir saatlik bir grev düzenlediler. Bu karşın metal sektörünün rejim sendikaları olan Türk Metal (Türk-İş) ve Öz Çelik İş (Hak-İş), hükümetin yaptığı 3,000 liralık zammı yeterli buluyolar. Birleşik Metal üeleri 13 Ekim’de bir kez dağa bir saatlik bir grev yaptılar ve 25 Ekim’de MESS ile Birleşik Metal arasında gerçekleşecek olan görüşmeye kadar fazla mesaiye kalmayı kestiler. Birleşik Metal üeleri 20 Ekim’de bir kez daha bir saatlik bir uyarı grevi yapacaklar.

Son olarak 17 Ekim’de 10,000 Genel İş (DİSK) üyesi 10,000 İZENERJİ işçisi, İzmir Büyükşehir Belediyesi’nin ödemediği ikramiyeleri için greve çıktılar. Başta İZELMAN ve 7,000 işçinin çalıştığı İZENERJİ işçileri olmak üzere, İzmir Büyükşehir Belediyesi işçileri aylardır kazanılmış hakları için mücadele ediyorlar (Bkz. “Türkiye’de Yeni Bir İşçi Mücadeleleri Dalgası”, Komünist Parti Sayı: 3 ve “16 Ağustos Kamu Grevi”, Komünist Parti Sayı: 5).

Yukarıda değindiğimiz mücadeleler, Türkiye’de daha genel ve yoğun bir grev dönemine yol açmadığı müddetçe kazanımla sonuçlanmaları zor gözükmektedir. Özellikle DİSK üyesi işçiler, Türkiye’de sınıf mücadelesinde öncü rolü üstlenmeye devam etmektedirler. Fakat Rejim sendikaları kadar DİSK ve KESK gibi taban

sendikalarının oportünist liderlerinin bir saatlik veya bir günlük uyarı grevleriyle yetinme yetinme stratejileri de ifşa edilmelidir. Ayrıca taban sendikaları ile rejim sendikalarını bir araya getiren heyecansız platformlar sınıf mücadelesi için hiçbir gelecek vaat etmemekte, rejim sendikalarına üye işçileri arteşlemekten ziyade zaten göstermelik eylemlere meyilli DİSK ve KESK şeflerine harekete geçmemek için bahane olmaktadır. Aksine, DİSK ve KESK, kendi dışındaki taban sendikalarına omuz vermelidir. Bu sendikalar bugün küçük olsalar da DİSK'in hiç olmadığı veya yetersiz kaldığı güvencesiz sektörlerde örgütlenmeye çalışmaktadırlar. Böylelikle ortaya çıkacak bir sendikal birleşik cephe, tutarlı ve cesur bir mücadele hattı izlediği takdirde rejim sendikalarına üye işçiler için de bir çekim merkezi haline gelecektir.

Birleşik Otomobil İşçileri Sınıf Sendikacılığını Savunuyor!

Enternasyonal Komünist Partisi, şeytani "Üç Büyükler" e karşı grev yapmayı seçen Birleşik Otomobil İşçileri Sendikası (UAW) işçilerini selamlar. Eski bir destanın kahramanları gibi, işçiler bir kez daha işçi sınıfının ezeli düşmanı olan bu üç başlı yılanı kesmelidir. 1930'larda ilk kurulduğunda, UAW militan oturma grevleriyle ünlüydü. İşçilere, Flint, Michigan'daki binlerce UAW işçisinin Cleveland'daki Fisher Body fabrikasını işgal ederek patronların grev kırıcılarını haftalarca püskürttüğü "Koşan Boğalar Savaşı" olaylarını hatırlatıyoruz. Kapitalist devlet işçileri yerinden etmek için silahlı güçlerini gönderdiğinde, dalga dalga gelen direnişçiler yenildi ve polis "boğaları" kaçmaya başladı. Fabrikadaki işçiler kıpırdamadan dururken, grev 44 gün boyunca 17 diğer GM fabrikasına yayıldı. Mücadelenin bu şekilde genelleşmesi

sonucunda şirket teslim olmak zorunda kaldı. O zaman da şimdi olduğu gibi, gücümüz birleşik bir sınıf olarak hareket etmekte, tek tek işyerlerinin, zanaatların ve işverenlerin sınırlarının ötesinde somut eylemler gerçekleştirmekte yatmaktadır.

Bu yöntemler sayesinde sanayileşmiş dünyanın işçileri geçen yüzyılda sınıf düşmanımızın elinden insanca bir yaşam standardını kopardılar; ancak 2. Dünya Savaşı'ndan sonra oportünist sendika liderliği patronlar ve kapitalist devletle işbirliği yaparak sendikaları bizzat şirketlerin zavallı insan kaynakları şirketlerine dönüştürdü. Bir zamanlar Amerikan "orta sınıfının" timsalini temsil eden otomobil işçisi bugün proleterleşmiştir. Her yerde steril "Amerikan Rüyası" yerini çürüten kapitalist toplumun iç karartıcı gerçekliğine bırakırken, işverenlerin totaliter Devleti son derece insanlık dışı teknolojiyle iğrenç, tuhaf ve çarpık bir sosyal gerçekliği yönetiyor. Bu sistemin bunamış, hastalıklı ve ahlaken iflas etmiş liderliği, çürümüş düzenlerini giderek derinleşen kapitalist krizin kaçınılmaz sonundan kurtarmak için boşuna bir çabayla dünya işçilerini dünya savaşının şövenist kan banyosuna atmaya her zamankinden daha fazla yaklaşmaktadır. Buna karşın Enternasyonal Komünist Partisi, işçi sınıfını gelecek savaşlarda zafere taşıyabilecek tek güç olarak durmaktadır.

Dünyanın her yerinde sınıf büyük bir uykudan uyanmaya başlıyor, işbirlikçi liderliğini bir kenara bırakıyor ve bir kez daha grev silahını eline alıyor. Şu anda grevde olan 18.300'den fazla UAW işçisini selamlıyoruz. Grev büyüdükçe ve daha fazla işçi grev saflarına katıldıkça, işçiler daha güçlü hale geliyor. Kamyoncular Sendikası 299. Şube gibi diğer sendikalar şimdiden dayanışma içinde olacaklarını ve grev hattını geçmeyeceklerini taahhüt ettiler. İşçileri, UAW liderliğinin kalan üyelerini dayanışma

için harekete geçirmesini talep etmeye çağırıyoruz, çünkü 100.000'den fazla işçi, diğer işçilerin halihazırda grevde olduğu aynı sektörde çalışmaya devam ediyor.

Nihayetinde işçi sınıfı, ABD işgücünün yalnızca %10'unun örgütlenebildiği bir sendikacılığın dar sınırlarının ötesine geçmelidir. Tek tek zanaatların ve işyerlerinin ötesinde, tüm işçileri ortak savunmada "tek bir büyük sendika" altında birleştiren bir sınıf sendikasına duyulan ihtiyaç, bir zamanlar kapitalist sınıfın ortak saldırılarına karşı kazanmak için dağınık sendikalarını merkezileştirme ihtiyacını fark eden işçi hareketinin en büyük arzusuydu.

Bugün, bu hedefi gerçekleştirmek için mevcut sendikalar arasında pratik bir eylem birliği geliştirmeliyiz. Tüm mücadeleci ve sınıf sendikacısı güçlerin birleşik cephesine ihtiyacımız var. Halihazırda sendikalı olan işçi kitlelerini ortak savunmada birleştirmek, gelecekteki bir sınıf birliğine doğru gerekli bir adımdır. Acil bir pratik adım olarak, sempati duyan UAW işçilerini, Sınıf Mücadelesi Eylem Ağı içindeki diğer sınıf sendikalarına katılarak mevcut işçi hareketi içinde bir sınıf sendikacılığı kutbu oluşturma çabasına omuz vermeye çağırıyoruz.

Sınıf Sendikasına Doğru!

Yunanistan'da Çalışma Reformuna Karşı Genel Grev

21 Eylül'de Yunanistan'da, toplumsal protesto karşısında duyarsız kalan parlamentonun daha sonra kabul ettiği çalışma reformuna karşı 24 saatlik bir genel grev yapıldı. Temmuz ayında hükümet, kayıt dışı çalışmayı azaltmak için küstah ve yalancı burjuva propagandasına göre, emekli olduktan 7 yıl

sonra 74 yaşına kadar çalışmaya izin veren bir yasa çıkarmıştı. Gerçekte hükümet, emekli olduktan sonra bile çalışmaya devam etme olasılığını savunuyor çünkü aylık insanların yaşamasına izin vermiyor ve işçilerin çoğu çalışmaya devam etmek zorunda kalıyor. Dahası, bu şekilde proletaryadan vergiler yoluyla daha fazla artı değer gasp edebileceğine inanmaktadır.

Mevcut reform da aynı yolu izliyor; günde 13 saate kadar çalışmayı öngörüyor. Bu yorucu 13 saatlik iş günü, tam zamanlı bir işe ek olarak ikinci bir patronun ikinci bir yarı zamanlı iş almasına izin verilerek elde edilebilir. Burada da amaç, ailede iki kişi çalışsa bile tek bir işle ay sonunu getirememesi gibi iğrenç bir gerçeği yasal hale getirmektir. Ayrıca, tasarıya göre, bir çalışan ilk altı ay içinde ihbarsız ve ücretsiz olarak işten çıkarılabilecek. Çalışma haftası, sadece altıncı gün için yüzde 40 gibi cüzi bir artışla altı güne çıkarılıyor. Ayrıca, reform grev özgürlüğüne ciddi bir saldırı niteliğindedir. Diğer işçilerin çalışmasını engelleyen grevcilere cezai sorumluluk getirmekte ve grev sırasında yol kapatma ve grev gözcülüğü yapmanın 5.000 Euro para cezası ve altı aya kadar hapisle cezalandırılmasını öngörmektedir. Hükümet, önümüzdeki aylarda bir sonraki durgunluk geldiğinde sosyal durumun daha da kötüleşeceğinin farkında ve iki cephede hareket ediyor; bir yandan patronları küstahça kayırıyor ve işçilerin sömürsünü daha da arttırıyor, diğer yandan sınıf mücadelesinin yeniden başlamasına yanıt vermek için silahlarını keskinleştiriyor.

Ancak hükümet ve patronlar çatışmaya hazırlanıyorsa, işçi hareketi çok farklı bir durum içinde, çünkü patronların cepheden saldırısını püskürtmek için gerekli ve vazgeçilmez bir araç olan birleşik bir sendikal mücadele cephesi oluşturabilmiş

değil. İşçi sınıfının bölünmüş olduğu çeşitli sendikalar hala kendi yollarına gidiyorlar ve sendikal mücadelede birlikten söz etmek ütopyik görünmektedir.

21 Eylül grevine kamu sektörü sendikası ADEDY, hastane çalışanları sendikası POEDIN, Yunanistan Komünist Partisi'ne bağlı sendika konfederasyonu PAME, ülke çapındaki çeşitli işçi merkezleri, toplu taşıma ve eğitim sendikalarının yanı sıra düzinelerce sektörel ve endüstriyel sendika katılırken, özel sektör sendika konfederasyonu GSEE katılmadı. Ayrıca, Atina'daki gösteriler ayrı ayrı düzenlendi. En çok atılan sloganlar doğrudu: 'Ya kârları ya hayatlarımız', '8 saatlik işgünü işçilerin fethi olmuştur ve olacaktır', 'Patronlar kârda, halk çamurda boğuluyor' ancak sendikacıların zafer ilanlarına rağmen günlük grev Parlamento salonunun gözünü korkutması, patronları endişelendirmesi ve Yunanistan'ı oportünistlerin dediği gibi "Ortaçağ'a geri götüren" değil, Avrupa Birliği'nin diktaları doğrultusunda en modern emperyalist ve savaş kışkırtıcısı kapitalizmin girdabına sokan bu rezil yasanın geçmesini engellemesi gereken proleter gücün tezahürü değildi.

Bu yıl derecelendirme kuruluşları Yunanistan hakkında iyimser ve burjuvazi bundan kesinlikle mutlu olacak, ancak 13 yıl sonra ülke, Yunan proletaryasının iflastan kaçınmak için ödediği ağır bedel olan benzeri görülmemiş kemer sıkma politikalarının açtığı yaralarla derinden yaralanmış durumda. AB'nin 2022'de %5,9 ve bu yıl için +%2,6 GSYİH büyümesi tahmin etmesine rağmen, ülke nüfusunun %30'u yoksulluk riski altında ve ücretler hala 2010 seviyelerinin altında, kamu sağlık hizmetleri giderek tükeniyor ve emekli maaşları çoğu zaman açıklıktan ölüyor. Yükselen enflasyon ve

sermayenin sürekli saldırıları işçi sınıfına orantısız bir şekilde yükleniyor. Krizin sona ereceğine dair resmi açıklamalara rağmen, birçok proleter için yaşam koşulları sonsuz bir düşüş sarmalına dönüşmüş durumda. Kapitalist ekonominin neden olduğu ve bu yaz Yunanistan'ı yangınlar ve sellerle vuran iklim değişikliğinin yıkıcı etkileri, hükümetin altyapı inşaat sözleşmelerindeki beceriksizliği ve yolsuzluğu, esas olarak Syriza ve KKE tarafından temsil edilen siyasi oportünizmin hain etkisi ve ortalama bir işçiyi kendi acılarının gerçek nedenlerinden habersiz ya da daha kötüsü kayıtsız bırakan küçük burjuva ideolojisinin güçlenmesi, işçi hareketinde derin bir bunalıma katkıda bulundu. Ancak bu çelişkilerin kötüleşmesi aynı zamanda gerçek sınıf sendikalarının yeniden doğuşu ve Komünist, devrimci ve enternasyonal partinin güçlenmesi için bir fırsattır. Yalnızca bütünlüklü Marksist doktrine dayalı bir programa sahip bir parti, işçi sınıfına kapitalizmi yıkmanın ve ücretli emeğin sömürüsüne dayalı bu rezil rejimi ortadan kaldırmanın yolunu gösterebilir.

Çin Komünist Partisi'nin Kökenleri – dördüncü bölüm

140. Genel Toplantı'da Sunulan Rapor

Koumintang ile İlişkiler Sorunu

Uzak Doğu Komünistleri ve Devrimci Örgütleri Kongresi'nde Enternasyonal, Doğu Asya ülkelerindeki milli-devrimci hareket ile proleter hareket arasındaki ilişkileri açıkça tanımlamıştı. Çifte devrimin gerekli olduğu Çin gibi bir ülkede, Kuomintang ile çalışmak, ancak komünizm perspektifini gizlemeden ya da terk etmeden ve dahası teorik, örgütsel ve taktik çerçevedeki revizyonizme boyun eğmeden yürütülmeliydi.

Ancak kısa bir süre sonra, Stalinist liderlik altındaki açık ihanete kadar Kuomintang ile anlaşmalara varıldı.

Kuomintang delegelerine Enternasyonal, bu partinin komünist ve devrimci olduğunu düşünecek kadar saf olmadığını söyledi. Kuomintang, ancak dünya komünizminin liderleri tarafından iyi tanımlanmış kesin koşullar altında milli devrimin hedeflerine ulaşmak için işbirliği yapılabilecek demokratik-devrimci bir partiydi, Enternasyonal temsilcisi şunları söyledi:

"Emperyalizme karşı olduğu sürece bu harekete destek veriyoruz. Ancak bu mücadeleyi bizim mücadelemiz, proleter devrim mücadelesi olarak kabul edemeyiz. Biz Çin ya da Kore komünistleri demokratik bir hükümet, üniter bir gelir vergisi, toprağın kamulaştırılması, demokratik devrim gibi sloganlar yükseltiyoruz. Ancak proletarya ve yarı proletaryanın unsurları kendi sınıf birliklerinde bağımsız olarak örgütlenmelidir. Çin'deki proletaryayı ve yarı-proleter kitleleri örgütlemeye yönelik komünist çalışmamızı bağımsız olarak sürdürmeye devam edeceğiz. Bu bizzat proleter kitlelerin davasıdır. Çin işçi hareketi radikal burjuva zihniyetinden ve demokratik örgüt ve partilerden tamamen bağımsız olarak gelişmelidir".

Çin'in proleter kitleleri kendi vizyonlarından ve kendi sınıf partilerini örgütleme görevlerinden vazgeçmemeliydi. Bu soru çok önemliydi çünkü ÇKP'nin kökeni örneğinde gördüğümüz gibi, tutarlı bir Marksist ve devrimci gelenekten yoksun olan genç bir komünist partiye yöneltilmişti. Dahası, hareket yalnızca küçük bir işçi sınıfı üreten geri kalmış bir kapitalist gelişme bağlamında yer alıyordu, ancak omuzlarında yalnızca Çin'in yüz

milyonlarca köylüden oluşan sömürülen kitleleriyle birlik içinde başarılabilecek muazzam bir çifte devrim görevi taşıyordu.

Tartışılan bir diğer çok önemli nokta da toprağın millileştirilmesi sorunuydu. Kuomintang temsilcisi, öncelikle Çin'i emperyalizmden kurtarmak ve ülkede demokrasiyi kurmak gerektiğini belirtmişti. Kendisine şu şekilde cevap verildi:

"Çinli köylüler için toprağın millileştirilmesi sorunu idari reformlarla yukarıdan düzenlenecek bir şey değil, onlar için hayati bir gerekliliktir. Çinli köylülere demokratik bir rejimin kurulduğu yerde köylülerin bin kat daha iyi yaşadığını ve çıkarlarının bin kat daha güvende olduğunu göstermek için bu devrimci önlemlerle ilerletmeliyiz. Toprak sorununda doğru bir tutum olmaksızın büyük kitleler bizim yanımızda mücadeleye çekilemez."

Stalinist karşı-devrim Çin'e, önce burjuva aşamasının tamamlanmasını ve ardından sosyalist aşamaya geçilmesini içeren Menşevik taktiği dayattı. Bu taktik Sun Yat-sen'in "halkın üç ilkesi", milliyetçilik, demokrasi ve halkın refahı doktrini ile ifade edildi: Çin'in birleşmesi için askeri aşama; siyasi demokrasi aşaması; ve "halkın refahı" aşaması. Stalin bunlara şu anlamları yükledi: anti-emperyalist, tarımcı, Sovyet. İlk aşamada komünistler, köylü kitlelerinin çıkarlarını ve Çin'deki radikal burjuva devriminin geleceğini feda ederek tarım sorununu ortaya koymaktan dışlandılar.

İlk Kongreler

Çin Komünist Partisi ilk kongresinde kendisini proletaryanın partisi olarak tanımladı ve diğer örgütlerle ittifakları dışlayarak diğer partilerden net bir siyasi bağımsızlık ve ayrılık gösterdi. Genç işçi

sınıfının geri kalmışlığı nedeniyle, Çin'deki devrimci kamp ilk başta anarşistleri, demokratları ve milliyetçileri bir araya getirdi. 1921'den 1922'ye kadar Hong Kong'daki gibi büyük grevler oldu ve artık meslek değil sanayi bazlı olan sendikalar çoğaldı; beş yıldan kısa bir süre içinde işçiler profesyonel loncalardan ve diğer geri biçimlerden mesleklerin, kategorilerin ve il bölünmelerinin üzerinde birleşik bir işçi sınıfı olarak yeniden örgütlenmeye başladılar.

ÇKP'nin kendisini öncelikle devrimci harekette öncü rolü üstlenmeye çalışacak olan Kuomintang'dan ayırması gerekiyordu. ÇKP'nin ilk kongresinden itibaren proletaryanın bağımsız bir güç olarak rolünün vurgulanması, diğer partilerle birleşmeleri dışlayan ve burjuva ve küçük burjuva etkilerinden özerk bir sınıf partisinin oluşumuna yöneldi.

Parti'nin hareket tarzı sendikal çalışmalara odaklanmış, bu arada Çin'in her tarafına yayılmakta olan sendikalara öncülük etmeyi ve diğer sendikal örgütlerle sağlam ilişkiler geliştirmeyi amaçlamıştır. Yerel Parti örgütleri de gençlik ve kadın hareketlerindeki rollerini geliştirdiler.

Kongre aynı zamanda Enternasyonal'in Çinli Komünistlere milli-devrimci hareketin taktiklerini aktarması için bir fırsat oldu. Doğu'daki küçük komünist partilerin delegelerine arka planda kalmamaları, Çin'de her yerde bağımsızlık ve ulusal kurtuluş mücadelesi veren kitlelere iyice nüfuz etmeleri tavsiye edildi.

Diğer siyasi partilerle ilişki kurma, Çin'in iç zalimleri, savaş ağaları ve yabancı zalimlerle savaşan devrimci güçlerin geri kalanıyla birlik içinde mücadele etme sorunu ortaya çıktı. Çinli komünistlere özellikle Kuomintang ile işbirliği

yapmaları çağrısında bulunuldu.

Milli-devrimci hareketle ve özellikle de Kuomintang ile ittifak olasılığı, 15 Haziran 1922 tarihli "Çin Komünist Partisi'nin Mevcut Duruma İlişkin Birinci Deklarasyonu"nda ifadesini buldu. Deklarasyon Kuomintang'a, diğer demokratik partilere ve tüm devrimci sosyalist gruplara savaş lordlarına ve yabancı güçlere karşı mücadele etmek üzere bir "demokratik birleşik cephe" kurma davetiydi.

Ancak Deklarasyonda Kuomintang, emperyalistlere yakın tutumu ve Kuzey'deki militaristlerle periyodik işbirliği nedeniyle de eleştirilmekteydi. Kuomintang devrimci hareket içindeki yerini korumak için bu uzlaşmacı ve tavizkar politikayı terk etmek zorundaydı. Küçük burjuvaların pasifist yanılısımları da mücadelenin önünde bir engel olarak eleştirildi: sadece savaş lordlarının iktidarını devirerek sürekli savaşlara bir son verilebilir ve yabancı güçlerin ülke üzerindeki etkisi ortadan kaldırılabildi.

Bu deklarasyonla ÇKP kendisini Kuomintang ile işbirliği yoluna soktu, ancak bu adımı atarken ittifakın daha sonra alacağı biçim, yani komünistlerin Kuomintang'a giriş yolu kesinlikle açık değildi.

Siyonizm ve Anti-Siyonizm

16 Temmuz 2018'de, 1942'de Paris'te Yahudilerin toplanmasını anmak üzere davet edilen İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu'nun ("sevgili Bibi") huzurunda Cumhurbaşkanı Macron şunları söyledi: "Siyonizm karşıtlığına taviz vermeyeceğiz çünkü bu antisemitizmin yeni şeklidir". Ardından Macron, Siyonizm karşıtlığının kovuşturulması için bir yasa çıkarılması önerisinden ihtiyatlı bir şekilde geri adım attı.

Bunu anti-Semitizm, anti-Siyonizm, Shoah'ın dehşetinin tüm bağlamından koparılması, Faşizmin "geri dönüşü", vs. vs. hakkında her zamanki yaygara izledi. Bu medya kaosuna karşı, en azından Yahudilik, anti-Semitizm, Siyonizm, anti-Siyonizm terimlerinin Marksist tanımına geri dönmek gerekiyor.

19 Temmuz 2018'de Knesset, ülkeyi "Yahudi halkının ulus-devleti" olarak tanımlayan, böylece Arap nüfusunun (işgal altındaki topraklar sayılmazsa İsrail nüfusunun %20'si) apartheid'ını resmen tesis eden ve İsrail'i bir kez daha "tüm Yahudilerin vatanı" olarak teyit eden yeni bir İsrail Devleti Temel Yasasını kabul etti.

Dolayısıyla sorun yine güncel bir sorun haline geliyor: her ikisi de burjuva olan, dinin özel bir mesele olduğu "yurttaşların" laik Devlet vizyonu ve gerçeği söylemek gerekirse kimsenin ne anlama geldiğini anlayamadığı, ancak tüm Devletler gibi sermayenin anti-proleter ve karşı-devrimci Devletini kamufle etmeye çok iyi hizmet eden "Yahudi Halkının Devleti" vizyonu.

Yahudilik ve Yahudilik Karşıtlığı

"Anti-Semitizm" yerine "anti-Yahudilik" demek daha doğru olacaktır.

16'ncı yüzyıldaki Protestan Reformu, Hıristiyanlığın Yahudi Kutsal Kitabı'ndaki köklerini yeniden keşfetti. Semitik terimi daha sonra 1781 yılında Alman Oryantalist August Ludwig von Schlözer tarafından, Nuh'un oğullarından birinin adı olan Sem'den türetilerek, Orta Çağ'dan beri özellikle Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Doğu Afrika'da yaşayan halkların İbranice, Aramice ve Arapça dilleri

arasında kurulan akrabalığı belirtmek için icat edilmiştir.

XIX. yüzyılın filolojik keşifleri, çağdaş Yahudilerin, eski Yahudilerin ırksal torunları olan Semitler olarak adlandırılmasına yol açmıştır.

Semit terimi, Fransız Ernest Renan'ın büyük katkıda bulunduğu ırklar kavramının yayıcılarından alınmıştır: üstün ırk Hint-Avrupalı ya da Aryan iken, Yahudi ve Arap olan Semitlerinki aşağı ırk olarak kabul edilmiştir. İrksal teoriler günümüze kadar yayılmış ve hayvanlara uygulanan yasaların aynısını insan türüne de uygulamıştır. Bu teoriler kısa sürede İngiltere de dahil olmak üzere tüm Avrupa'ya yayıldı.

Yahudi Tanımı Üzerine

Avrupa halkları uluslara bölündüğünde, Yahudiler de Alman ulusunun doğusunda olduğu gibi "ulus içinde bir ulus", devlet içinde bir devlet oldular.

Peki, aynı coğrafi, dilsel ve dinsel kökene sahip bir insan grubu olan bir "Yahudi halkı" var mıdır?

Bugün "Yahudi halkı" olarak adlandırılan şey, tıpkı Hıristiyanlar veya Müslümanlar örneğinde olduğu gibi, tarihsel dağılımları nedeniyle farklı coğrafi kökenlere sahiptir. Biyolojik olarak, Yahudi olarak kabul edilenlerin çoğunun Filistin kabileleriyle çok az ilgisi vardır ya da hiç yoktur ve bugünün Filistinlileri genetik anlamda bölgenin eski halklarına, İsrail'in bugünkü sakinlerinden ve dünyadaki Yahudilerden kesinlikle çok daha yakındır.

Doğu ve Orta Avrupa Yahudileri olan Aşkenaz nüfusu üzerinde yapılan son araştırmalar,

genomlarının ortalama %80'inin Avrupa kökenli olduğunu ve sadece küçük bir kısmının Orta Doğu'dan geldiğini göstermiştir. Avrupa Yahudileri aslında kuzeyden ve özellikle de kıtanın doğusundan ve merkezinden gelen nüfuslarla melezleşmiştir: Moravya, Polonya, Litvanya'nın yanı sıra Slavlar ve Kazarlar (bozkırlardan Yahudiliğe geçen Türkler). Ayrıca Mezopotamya'dan İspanya'ya kadar tüm halklarla karıştılar.

Bu Yahudiler, Yahudi ve Arami temelleri üzerine aşılınmış birçok Germen lehçesinden gelen, Slav ve Romantik ifadeler içeren, ancak İbranice karakterlerle yazılan Yidiş dilini konuşuyordu. Bazı tarihçiler bu nedenle bir "Yidiş halkı"nın varlığından söz etmişlerdir.

Dolayısıyla "Yahudiler", 19. ve 20. yüzyılın "ırkçı" Avrupa'sı gibi etnokrazi uygulayan İsrail burjuvazisinin bugün hala iddia ettiği gibi, bir ırk oluşturmamaktadır!

Sonuç olarak, antisemitizm bir ırka ya da coğrafi olarak yerleşik bir nüfusa karşı değil, bir dine ve daha genel olarak bir kültüre, bir felsefeye karşı uygulanır. Öte yandan, 1948'de İsrail Devleti'nin kurulmasının ve anayasasının ardındaki "Yahudi halkı" kavramının nesnel bir temeli yoktur. Bu, İsrail Devleti'nin var olmadığı anlamına gelmez! Her devlet, bir sosyal sınıfın diğeri üzerindeki gizli baskısı, en anlamsız ve saçma olanları da dahil olmak üzere kendi mitlerine ihtiyaç duyar.

O halde, "Yahudi" teriminin ya da isminin tanımı nedir? Elbette bir kültüre, dünyayla kurulan bir ilişkiye işaret eder, bir etnik gruba değil, hele hele var olmayan bir ırka hiç değil.

Burjuvazi ve Irkçılık

Burjuva devrimine kadar, tarih boyunca halklar genellikle ayrı "cemaatlere" bölünmüştür. Örneğin Osmanlı İmparatorluğu, İslam'ı devlet dini olarak tanımlarken, diğer dinlere de hoşgörü göstermiş, şehirlerde kendi mahalleleri olan, her biri kendi "konseyi" ve yasalarıyla yönetilen ayrı ve tanınabilir "cemaatler" halinde örgütlenmiştir.

Ancak bugün hala bazı çok burjuva ve demokratik devletlerde vatandaşlar, İsviçre, Almanya ve diğer kuzey Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, bazen kanunen para ödemek zorunda oldukları bir "dini cemaate" mensup olmaları temelinde ve birey kendini ateist ya da tamamen kayıtsız ilan etse bile kaydedilmektedir.

Fransa'da bile, kilise ve devletin ayrılması sadece 1905 yılına dayanmaktadır ve Anayasa'da ilan edilen ciddi "laiklik ilkesi", diğer dinlere, tefeciliğin ve uluslararası finansın sembolü olarak kabul edilen "Yahudi"ye ve bugün örneğin İslam takipçilerine karşı güvensiz bir "Hıristiyan" ulus gerçeğini tamamen ortadan kaldırmamıştır.

Almanya'da Nazizm sadece Yahudi nüfusa karşı ayrımcılık yapmadı. Sınıf mücadelesine tepki olarak doğdu ve temel işlevlerinden biri komünistlerin yok edilmesiydi. Ardından, burjuva Alman ulusunun diğer "rasyonalizasyonları" arasında, Sermayenin yeniden üretimine ağırlık veren aşırı nüfusun ortadan kaldırılmasına kendini adadı. Komünistlerin yanı sıra Yahudiler, Çingeneler, eşcinseller, akıl hastaları, Romlar ve Slavlar da buna dahildi. Dolayısıyla "Holokost", iki dünya savaşında yok edilen on milyonlarca "etiketsiz" ölüyü de içermelidir. Toplama kamplarında, bombalar altında ve savaş meydanlarında gerçekleşen tüm bu ölümler,

kapitalist düzeni korumaya ve kapitalist sisteme yeni bir hayat vermeye hizmet etmiştir.

Yüzyıllardır süregelen demokratik rejimler ve ciddi anayasalar ırksal, ulusal ve dini ön yargıları, yasal ya da fiili zulüm ve ayrımcılıkları ortadan kaldırmamıştır. Irkçılık, egemen sınıfların proletaryayı bölmek ve onu tarihsel görevlerinden saptırmak için her zaman kullanacağı geçerli bir araçtır.

Siyonizmin Doğuşu

Ulus-devletlerin 19. yüzyılda kurulduğu yerlerde, başta Yahudiler olmak üzere cemaatlerin önceki ortaçağ kurumlarının zayıflaması ve diğer vatandaşlarla aynı haklara sahip olma talebi söz konusuydu.

Haskala, "eğitim", 18-19. yüzyıllarda Almanya'da ortaya çıkan ve Avrupa Aydınlanmasından esinlenen bir Yahudi düşünce hareketiydi. Yahudileri seküler toplumlara entegre etme, Yahudi kültürünü ve Yidiş dilini terk etme ve böylece geleneğe karşı çıkma arzusunu ifade ediyordu. Haskala, Ortodoks hahamların küçük doğu Avrupa şehirlerindeki Yahudiler üzerindeki hegemonyasını kırmaya ve modern seküler Avrupa kültürü lehine "ortaçağ" Yahudi kültürü olarak algıladığı her şeyden vazgeçmeye çalıştı. Haskala'nın bağrından reformcu, Protestan bir Yahudilik doğdu. Bu asimilasyonist program Yahudileri Avrupa modernitesine entegre etmeyi amaçlıyordu.

Ancak 1880'deki pogromlarla birlikte Yahudileri entegre etmenin bir yolu olarak zeminini yitirmiş oldu.

Siyonizm kuşkusuz pogromlara bir tepki olarak doğdu. Özellikle yüzyılın sonunda Yahudi topluluklarının çoğunun yaşadığı Rusya ve Polonya'da çoğaldılar. Buradan, yüzyıl boyunca, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'ne doğru güçlü bir göç gelişti ve bu göç 1930'lara kadar memnuniyetle karşılanmaya devam ederken, küçük bir kısmı da Filistin'e yöneldi.

Ancak 1898'de Fransa'da yaşanan Dreyfus olayı da Batı dünyasında kayda değer bir yankı buldu ve Siyonist hareketin gelişimini hızlandırdı.

Bu, önceki Siyonist, ruhani ya da kültürel akımlardan farklı olarak Yahudiler için bir devlet kurmayı amaçlayan bir Siyonizm'di. O zamanlar Osmanlı İmparatorluğu'nun bir parçası olan ve antik çağlarda Yahudi nüfusun yaşadığı "İsrail topraklarında", yani modern dünyanın Filistin'inde, Yahudilerin yaşadığı bir toprak merkezi ya da devlet kurulması için milli bir duyguyu besliyordu.

Kuramcısı, Budapeşte'de doğan ve Avusturya'da yaşayan, asimile olmuş ve seküler bir Yahudi olan Avusturya-Macaristanlı Theodore Herzl'di. Bir gazeteci olarak Dreyfus olayını takip etmiş ve 1896'da "Der Judenstaat", "Yahudilerin Devleti" (genellikle çevrildiği gibi "Yahudi Devleti" değil) adlı bir eser yayınlamıştı. Bu eserde Yahudilerin asla diğer ülkelerle bütünleşemeyeceğini ve kendi devletlerine ihtiyaçları olduğunu düşünüyordu. Bu nedenle Siyonizm, Kudüs'ü çevreleyen tepelerden biri olan Siyon'a dönüş çağrısında bulunmuştur. Bu topraklarda yerli bir nüfusun varlığından söz edilmemektedir.

Aslında bu, sömürgecilik ve Avrupa emperyalizmi bağlamına yerleştirilmiş sömürgeci bir projeydi.

Sonuçta, geçmiş yüzyıllarda Protestan mülteciler Kuzey Amerika'yı kolonileştirmemiş miydi? Yirminci yüzyılın ortalarında, 1938'de Mussolini, Afrika sömürgelerinde, Migiurtinia'da kuracağı bir "Yahudi vatanı" oluşturma olasılığını da ileri sürdü. Galeazzo Ciano 30 Ağustos'ta "Günlüğü" ne şunları yazmıştır "Duce bana Migiurtinia'yı uluslararası Yahudiler için bir imtiyaz haline getirme planlarından birini de iletti. Ülkenin Yahudilerin yararlanabileceği önemli doğal rezervlere sahip olduğunu söylüyor". İtalya'nın üç ay sonra ırk yasalarını yayınlayacağı unutulmamalıdır. Çelişki mi var? Tabii ki hayır! Bu, Siyonizm ve antisemitizmin el ele gittiğinin ne kadar doğru olduğunu göstermektedir.

Herzl, Batı burjuvazisi arasında, yoksul bir nüfusun Doğu'dan Batı'ya göç etmesinden elde edecekleri çıkarla övünüyordu.

Herzl 1897'de Basel'de ilk Siyonist Kongre'yi topladı. Daha 1882'de Filistin'de toprak satın almaya başlamış olan Fransız banker Edmond de Rothschild'e yaklaştı.

Avrupa Yahudiliğinin geleceğine ilişkin planının Yahudi karşıtı hareketin istedikleriyle aynı doğrultuda olduğunu fark eden Herzl, kısa sürede bu hareketle bir ittifak stratejisi geliştirdi. "Der Judenstaat"ta "Yahudi karşıtlığından etkilenen tüm ülkelerin hükümetlerinin istediğimiz egemenliği elde etmemize yardım etmekle çok ilgileneceklerini" yazdı ve "sadece fakir Yahudilerin değil", "onlardan kurtulmak isteyen Hıristiyanların da" Avrupa Yahudileri için bir göç fonuna katkıda bulunacağını ekledi. Herzl günlüğünde "anti-Semitler bizim en güvenilir dostlarımız, anti-Semitik ülkeler de müttefiklerimiz olacak" diye yazıyordu.

1902'de Herzl İngiliz hükümetiyle, özellikle de Dışişleri Bakanı Chamberlain ile temasa geçti ve Siyonizm'in partizan ve mali destekçisi olan çok zengin Lord Walter Rothschild'in desteğini aldı. 1903 yılında Rusya'da Yahudi karşıtı pogromları organize eden Rus İçişleri Bakanı Vyacheslav von Plehve gibi tanınmış Yahudi karşıtlarıyla tanıştı ve kasıtlı olarak bir ittifak arayışına girdi. Ayrıca bir başka ünlü antisemit olan ve Büyük Britanya Başbakanı olarak 1905'te Yabancılar Yasası'nı destekleyen Lord Balfour'a da başvurdu. Yabancılar Yasası'nın amacı, açıkça ilan ettiği gibi, ülkeyi "esasen Yahudi göçünün tartışılmaz kötülüklerinden" kurtarmak için, Rus İmparatorluğu'ndan pogromlardan kaçan Yahudi mültecilerin Birleşik Krallık'a göçünü engellemektir. İrkçı ve anti-Semitik tezler İngiltere'de büyük yankı uyandırdı ve uyandırmaya devam ediyor.

Basel'de ilk Siyonist Kongrenin toplanmasından birkaç hafta sonra, 7 Ekim 1897'de Rus Litvanya'sının Vilnius kentinde kurulan Litvanya, Polonya ve Rusya Yahudi İşçileri Genel Birliği Sosyalist Bund, Herzl'in Siyonizminin en açık düşmanı oldu. Bund kendisini, Yahudilerin Mesih'in gelişinden önce kendi topraklarına sahip olamayacaklarına dair inanç maddesini dikkate alan Siyonizm karşıtı Ortodoks ve Reformist hahamlardan oluşan mevcut koalisyonla aynı hizada buldu.

Ancak Orta Doğu'daki siyasi durum Herzl'in istediği yönde ilerledi. Fransa, İngiltere, Rusya ve hatta Almanya gibi emperyalist güçler 19. yüzyılın sonlarından itibaren hızla çürüyen Osmanlı İmparatorluğu'nu paylaşmaya hazırlanıyorlardı. Ancak aynı zamanda Avrupa'nın ideolojik fetihlerini benimseyen Arap milliyetçiliği de ortaya çıkıyordu.

Orta Doğu'da işçi hareketinin doğuşu 1914'ten önce, yerli proleterlerin Avrupalı sömürge proleterleriyle

karıştığı ticari örgütlenmelerle gerçekleşti. İngiliz emperyalizmi, Osmanlı İmparatorluğu'nu daha da zayıflatmak için, başlangıçta Hıristiyan Araplar ve Müslümanlardan oluşan, ancak aşiret düşmanlıkları ve bölgesel burjuvaziler arasındaki rekabet nedeniyle hala zayıf olan bağımsızlık hareketini teşvik etti. Dahası, "hain Albion" açıkça Şiilerin çok sayıda olduğu bir bölgede, Osmanlıların daha önce yaptığı gibi Sünni dini örgütlere güvenmeyi tercih etti. Bu nedenle İngiliz diplomasisi, 1915'te Sünni Mekke Şeyhi Hüseyin ve Bedevilerine, İbn Suud'a Osmanlı Türklerine karşı savaşa katılmaları karşılığında "Arapların bağımsızlığını tanıma ve destekleme" ve büyük bir bağımsız Arap Devleti kurulmasını teşvik etme sözü vererek Arap milliyetçiliğini bölmeye çalışırken teşvik etti.

Ancak daha 1916'da Birleşik Krallık, Fransızlarla Sykes-Picot adlı gizli bir anlaşma imzaladı ve bu anlaşma Araplara tahsis edilen büyük krallığı iki emperyalist ülke arasında paylaştırdı (herhangi bir Yahudi Ulusal Yurdu öngörmeden). Hüseyin'e verilen sözlerin tutulması söz konusu değildi!

1916'dan 1918'e kadar Emir Hüseyin ve oğulları tarafından yönetilen büyük Arap isyanı, Londra'ya Osmanlı İmparatorluğu'nun güneyinde bir cephe açma imkanı verdi. Görev tamamlandığında, İngiliz emperyalizmi için tehlike artık Arap milliyetçiliğiydi: Strateji, Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkıntılarında zayıf ve muhalif devletler yaratmaktı. Böl ve fethet, eski bir araç ama her zaman güncel.

Osmanlı İmparatorluğu'nu zayıflatmak için Arap milliyetçiliğini destekliyormuş gibi yaptıktan sonra, şimdi mesele bu Arap milliyetçiliğine karşı çıkmanın bir yolunu bulmaktır! Dünya savaşının ortasında Londra Siyonist harekete yöneldi. İngiliz stratejistler, "Ulusal Yuva" vadinin Yahudileri bir kaynağa

dönüştürebileceğini düşünüyordu: General Allenby'nin birliklerini destekleyecekleri Filistin'de; ülkenin savaşa bağlılığını vurgulayacakları ABD'de; Almanya'da, Avusturya-Macaristan'da, emperyalistlerin birçok Bolşevik ve Menşevik liderin Yahudi kökenli olması nedeniyle dikkatlerinin başka yöne çekileceğini umdukları Rusya'da. Bunun aynı zamanda Fransız varlığına karşı çıkma meselesi olduğunu da unutmadan.

Son on yıllarda, özellikle 1878'den beri pogromlar nedeniyle Rusya'dan gelen Yahudi kolonileri Filistin'e yerleşmişti. Ancak 20. yüzyılın başlarında, Rus-Japon savaşı ve ardından 1905 devrimiyle siyasi huzursuzluğa boğulan Çarlık Rusya'sında yeni bir pogrom dalgası yaşandı; neredeyse bir milyon Yahudi ülkeyi terk etti ve aralarında birçok sosyalistin de bulunduğu 40.000'i "Kutsal Topraklar" Filistin'e doğru yola çıktı.

1917'de Filistin'de İngiliz işgali başladı. Ünlü 2 Kasım 1917 tarihli Balfour Deklarasyonu yayınlandı. Mektubun tarihi, İngiliz ordusunun Gazze'de Osmanlı kuvvetlerine karşı kazandığı kesin zaferin tarihiydi. Balfour Deklarasyonu, dönemin Dışişleri Bakanı Lord Arthur James Balfour'un 2 Kasım 1917'de Siyonist hareketin finansörü, "İngiliz Yahudi Cemaati"nin "başı" Lord Walter Rothschild'e gönderdiği ve 9 Kasım'da Times gazetesinde "Yahudiler için Filistin - Resmi sempati" başlığıyla yayınlanan daktilo edilmiş bir açık mektuptan oluşuyordu. Mektup kısadır ve tamamını alıntılama değer.

"Dışişleri Bakanlığı, 2 Kasım 1917
Sevgili Lord Rothschild,
Majestelerinin Hükümeti adına, Bakanlar Kurulu'na sunulmuş ve Bakanlar Kurulu tarafından onaylanmış olan, Yahudilerin Siyonist emellerine

yönelik aşağıdaki sempati bildirisini size göndermekten memnuniyet duyuyorum.

Majestelerinin Hükümeti, Filistin'de Yahudi halkı için ulusal bir yurt kurulmasını memnuniyetle karşılar ve bu hedefe ulaşılmasını kolaylaştırmak için her türlü çabayı gösterecektir, ancak Filistin'deki Yahudi olmayan toplulukların medeni ve dini haklarına ve Yahudilerin başka herhangi bir ülkede sahip oldukları haklara ve siyasi statüye hanel getirecek hiçbir şey yapılmayacağı açıkça anlaşılmaktadır.

Bu açıklamayı Siyonist Federasyon'un dikkatine sunarsanız minnettar olacağım.

Arthur James Balfour".

Siyonizmin Hıristiyan destekçileri Lord Shaftesbury 1839'dan beri (o yıl Times gazetesinin tam sayfasını satın alarak Yahudilerin Yahudiye ve Celile'ye geri dönmesini öneren bir makale yayınlamıştı: "topraksız bir halk için halsiz bir toprak") ve 1917'de Lord Balfour, böylece İngiltere'ye yönelen Yahudi göçü sorunundan kurtulmayı düşünüyorlardı. Lord Arthur James Balfour aslında, ülkeyi Hıristiyan çoğunluk ile temizlemek için Yahudilerin Filistin'e "geri dönmesini" destekleyen bir "Hıristiyan Siyonizmi" tarafından destekleniyordu.

Bir Yahudi olan Edwin Samuel Montagu, Balfour'un da üyesi olduğu David Lloyd George kabinesinin Balfour deklarasyonuna karşı çıkan tek üyesiydi ve bu deklarasyonun ve bir bütün olarak Siyonist projenin antisemitik olduğunu düşünüyordu. Montagu, Siyonist girişimin yerli Müslüman ve Hıristiyanların Filistin'den sürülmesine yol açacağı ve diğer tüm ülkelerde Yahudilerden kurtulmak isteyen akımları güçlendireceği konusunda uyarıda bulundu. Meşhur Balfour Deklarasyonu, ihanete karşı feryat eden Arap milliyetçilerine Londra'nın

daha önce verdiği taahhütleri geçersiz kıldı. Arabistanlı Lawrence gidip elbiselerini değiştirebilirdi!

Dolayısıyla Birleşik Krallık, Filistin'de bir Yahudi ulusunun yaratılmasından yana olduğunu, ancak bunun mevcut Yahudi olmayan topluluklara zarar vermemesi gerektiğini ilan etti! Bu çelişkinin acı hasadı çok geçmeden biçilecekti.

1917'de İngilizler Filistin'e Yahudi göçünü destekledi. Milletler Cemiyeti'nin talimatlarına göre, 1922'de Yahudilerden sorumlu özerk bir siyasi sistem oluşturuldu; bu sistem, seçilmiş bir meclis ve yürütme gücünden sorumlu bir Yahudi ajansı etrafında şekillendi. Bu kurum, 1897 yılında Theodore Herzl tarafından Basel'de kurulan Dünya Siyonist Örgütü'nün bir şubesi idi (merkezi daha sonra Berlin, Londra, New York'a taşındı ve bugün Kudüs'te bulunmaktadır). Mart 1899'da Herzl tarafından kurulan Yahudi Koloni Fonu (Jewish Colonial Trust) tüm Yahudi diasporasından toplanan sermayeyi bir araya getirdi. 1901'de Yahudi Ulusal Fonu, Filistin'de satışa çıkarılan toprakları önce Osmanlılardan, 1919'dan sonra da bu topraklarda yaşayan ve onları işleyen çiftçilerin kaderine kayıtsız kalan Arap toprak sahiplerinden satın almayı başardı. Bu fon 1951'de önce İngiliz-Filistin bankasına, ardından da İsrail Ulusal Bankası'na dönüştü.

Filistin'deki Yahudi nüfusu 1914'te 94.000'den (525.000 Müslüman ve 70.000 Hıristiyan ile birlikte) İngiliz mandasının sona erdiği 1947'de 630.000'e (1.181.000 Müslüman ve 143.000 Hıristiyan ile birlikte) yükseldi; Yahudi nüfusunun %80'i Avrupa'dan gelen Aşkenazlardan oluşuyordu. 1926'da Filistin'e 100.000 Yahudi geldi, çünkü ABD 1925'te Yahudilerin girişini kısıtlamıştı: 1924'te

ABD'ye 50.000, Filistin'e 14.000 Yahudi göç etmişti, ertesini yıl ise tam tersi oldu. 1931'de Filistin'deki Yahudi nüfusu 164.000'e ulaşmıştı (Filistin nüfusunun %16'sı) ve bunların dörtte biri Doğu Avrupa kökenliydi; 1938'de bu sayı 217.000'e ulaşmıştı ve bunların çoğu Rusya, Baltık Devletleri ve Orta Avrupa'dan geliyordu; Filistin'e göç oranı 1933'ten itibaren iki katına çıktı.

Nazizmin yükselişi elbette Almanya'dan Yahudi göçünün hızlanmasına neden oldu: 1932'den 1939'a kadar 247.000 ya da yılda 30.000 kişi geldi; bu rakam Birinci Dünya Savaşı'nı takip eden yıllardan dört kat daha fazlaydı. "Siyonist bir tercih"ten çok zulümden kaçışı temsil eden bu Filistin'e göç, Siyonist Örgüt'ün 25 Ağustos 1933'te Berlin'deki Nazi yetkilileriyle imzaladığı ve 1939'a kadar geçerli olan "Haavara" adlı anlaşmadan yararlandı. Bu anlaşma Alman Yahudilerinin Filistin'e göç etmesini kolaylaştırıyordu; karşılığında Filistin için Alman malları satın almak üzere para ödeyecekler ve böylece İngiliz ambargosunu delegeceklerdi. Bu anlaşmadan 20,000 Alman Yahudisi yararlandı. Birçoğu dünyanın daha müreffeh diğer bölgelerine göç etmeyi tercih ederdi, ancak çoğu Avrupa ülkesi (özellikle İngiltere) ve ABD, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bile oldukça düşmanca davrandı.

Orta Doğu'da, İngiliz ihanetine ve tutulmayan sözlere karşı 1917'de zaten canlı olan hoşnutsuzluk, iki savaş arası dönemde, teorik olarak büyük çoğunluğu oluşturan "Yahudi olmayan" nüfusu koruması gereken manda maddesini ihlal eden Yahudi Ulusal Yurdu'nun inşası gerçekleşirken büyüdü.

Bu nedenle giderek daha kitlesel ve şiddetli ayaklanmalar yaşanırken, Birleşik Krallık her şeyden önce bölge üzerindeki gücünün sorgulanmasına izin

vermemekle ilgileniyordu.

San Remo Konferansı arifesinde 1920'de (beş Yahudi ve dört Arap öldürüldü) ve 1921'de Yafa'da (47 Yahudi ve 48 Arap öldürüldü) yaşanan çatışmalardan sonra, 1929'da çok daha ciddi bir patlama yaşandı: çatışmalar her yerde, hatta Kudüs'te, Ağlama Duvarı çevresinde ve Arap nüfusun bir kısmının düzinelerce Yahudi'yi öldürdüğü, diğer bir kısmının ise onları koruduğu El Halil'de bile yaşandı. Ağustos ayında bir hafta içinde toplam 133 Yahudi ve 116 Arap hayatını kaybetti. Sonunda, 1936'da, neredeyse üç yıl süren gerçek bir Filistin ayaklanması yaşandı.

1945'ten 1947'ye kadar Filistin'de görev yapan 100.000 İngiliz askeri, çok saldırgan hale gelen Siyonist grupların faaliyetleriyle mücadele etti. İmha kamplarından kurtulanların 1947 yazında Filistin'e ulaşmasının engellendiği Exodus gemisi trajedisi Majestelerinin hükümetini utanca boğdu, ancak sorumluluğun savaştan galip çıkan tüm burjuvazilere yayılması gerekiyordu.

Her halükarda, İkinci Dünya Savaşı İngiliz emperyalizminin ölüm çanını çalmış ve emperyalizm ABD'ye teslim olmak zorunda kalmıştı. Majestelerinin hükümeti, İkinci Dünya Savaşı'ndan yorgun düşmüş Birleşik Krallık'ın artık Filistin'e 100.000 adam yerleştirmeye – yurt dışındaki kuvvetlerinin onda biri - ya da manda için yılda 40 milyon sterlin harcamaya gücünün yetmeyeceğini tahmin ediyordu. Londra'nın sadece ABD'den aldığı 39 milyar sterlinlik borç sayesinde ayakta kalabildiğini unutmamalı (2006 yılına kadar tamamı geri ödenmeyecek bir borç!) Orta Doğu'daki İngiliz çıkarlarını korumak için hala en iyi çözümün bulunması gerekiyordu. Bölge için aynı derecede belirleyici bir faktör de, özellikle ABD ve SSCB'den

gelen uluslararası baskıydı. Soykırımdan kurtulanların sorununu acilen çözmeye ihtiyacına ek olarak, Washington ve Moskova, elbette her biri kendi çıkarları için aynı stratejik hesabı paylaşıyordu: bölgedeki hakimiyetlerini zayıflatmak için İngilizleri Filistin'den çıkarmak. Yine de dünya savaşının iki büyük galibi "soğuk savaş" olarak adlandırılan döneme geçmemişti - bu savaş Şubat 1948'de Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da "komünistlerin" iktidarı ele geçirmesiyle başladı.

Dışişleri Bakanlığı 18 Şubat 1947'de Mandasını Birleşmiş Milletler'e devretmek zorunda kaldı. Galipler için yol açın! 14 Mayıs 1948'de İsrail Devleti Ben Gurion tarafından radyoda ilan edildi.

İngiliz ordusu Filistin'i terk etti. Yahudi terörist gruplar, savunmasız Filistin halkına karşı vahşet uygulayarak onları kovdu. İsrail Devleti ABD tarafından derhal, iki gün sonra da SSCB tarafından tanındı. Türkiye 1949 yılında İsrail'i tanıyan ilk Müslüman ülke oldu. Dönemin iki büyük emperyalist gücü olan ABD ve SSCB, bu küçük devletin sadece Orta Doğu'da değil tüm dünyada milliyetçi ve dekolonizasyon hareketlerine karşı koymak için karşı devrimci önemini anlamıştı.

1948'den sonra birçok Yahudi, Avrupa'da ve hatta Amerika Birleşik Devletleri'nde hoş karşılanmadıkları için İsrail'e göç etmeye devam etti. Savaşın sona ermesinden sonraki ilk yıllarda, artık bir evi olmayan yüz binlerce Yahudi hala toplama kamplarında yaşıyordu. Filistin de İngilizler tarafından onlara kapatılmıştı. Polonyalılar için geri dönmek çoğu zaman hayatlarını kaybetmek anlamına geliyordu. Bir göçmenler ülkesi olan Amerika Birleşik Devletleri, daha 1921'de her ülke için kotayı %3 ile sınırlayan yasalarla göçü azaltmıştı; 1924'te Doğu ve Güney Avrupa'dan göçle

ilgili kısıtlayıcı bir yasa çıkarıldı; savaş sırasında çok az Yahudi kabul edildi; 1952'de göçe karşı yeni bir yasa çıkarıldı (Amerika Birleşik Devletleri, zulüm gördükleri ülkelere gelen mültecilerle ilgili 1951 Cenevre Sözleşmesi'ni imzalamadı). Bunun yerine, ya Mısır örneğinde olduğu gibi sınır dışı edildikleri için ya da Yahudi propaganda örgütleri tarafından ikna edildikleri için Mağrip'ten bir milyon Yahudi İsrail'e geldi.

1970'lerin sonunda ciddi bir ekonomik krizden geçen SSCB'den göç yeniden başladı ve 1988'de Gorbaçov ile hızlandı.

İsrail'in Rus toplumu bugün bir milyondan fazla ile en büyük toplumdur. Önce ABD'nin yolunu tutan Rus Yahudileri, 1990'da ABD'de göç politikasının sıkılaştırılmasının ardından İsrail'e yöneldi. İdeolojik olmaktan çok ekonomik nedenlerle Batı Şeria ve Gazze'deki yerleşimlere de yerleştiler: Ruslar Ariel kolonisinin nüfusunun %96,6'sını, Ma'ale Adunim'in %84,9'unu, Kiribati Arba'nın %74,5'ini oluşturuyor. Tel Aviv, Kudüs ve daha genel olarak Yeşil Hat boyunca çalışma alanlarına yakın "yatakhane şehirler" olan bu yerleşimlerdeki kiralar Devlet sübvansiyonlarından yararlanmaktadır.

İsrail'de şu anda 6,5 milyon Yahudi yaşamaktadır (toplam nüfusun %75'i). 6 milyonu Amerika Birleşik Devletleri'nde olmak üzere dünyadaki Yahudi nüfusunun 15 milyon olduğu tahmin edilmektedir.

İlk Siyonizm Karşıtlığı

Siyonizm, 19. yüzyıldaki başlangıcından itibaren, ister dindar, reformcu ya da muhafazakar olsun, isterse çoğu sosyalist olduğunu iddia eden sıradan insanlar olsun, Yahudi cemaatleri içinde hızla düşmanlıkla karşılaştı. O dönemde dünyadaki

Yahudi nüfusunun çoğunluğu Rusya İmparatorluğu'nda, Rusya'da değil ama Litvanya, Polonya, Belarus, Ukrayna ve Moldova'da yaşıyordu. Dolayısıyla Siyonizm karşıtlığının, 1940'lara kadar Siyonizmi Yahudi karşıtı bir hareket olarak görmeye devam eden Avrupa ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Yahudi toplulukları arasında her şeyden önce yaygın ve çoğunlukçu olduğu söylenebilir. Bu Yahudiler için mesele, ana vatanları olarak tanımadıkları bir bölgeye gönderilmek değil, "kendi" ülkelerinde kalmak için mücadele etmektir. İsrail Devleti'nin "Yahudilerin Devleti" olduğunu söylerken Siyonist Yahudileri kastetmesinin ve aslında antisemitizme ihtiyaç duymasının ve ondan beslenmesinin nedeni de budur.

Yahudi dini çevreleri Siyonizmi bir küfür, hatta putperestlik olarak gördüler ve görüyorlar, çünkü onların doktrinine göre Mesih gelmeden Yahudiler için bir vatan olamaz.

1897'de Litvanya'da kurulan Bund örgütü, Litvanya, Polonya ve Rusya Yahudi İşçileri Genel Birliği, Yahudi işçilerin hakları için mücadele eden, Yidiş dilinin kullanılmasını talep eden ve İngiliz sömürgeciliğinin suç ortağı olarak görülen Siyonizme karşı çıkan seküler bir Yahudi sosyalist hareketiydi. Bund, 1898 yılında Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin bir fraksiyonu olarak tanındı ve Menşeviklere yakındı. Bund 1905'te Belarus'taki protestoların ön saflarında yer aldı; 1917'de Bolşeviklere geçmedi, ancak üyelerinin birçoğu sonunda Bolşevik Partisine katıldı. Hatırlayalım ki 1943 Varşova Gettosu isyanının liderlerinden biri olan bundist Marek Edelman açıkça anti-Siyonist olduğunu ilan etmişti. Yani anti-Siyonizm tarihsel olarak, kendini Yahudi olarak tanımlayan bir bireyin doğduğu ve yaşadığı devlette eşit haklara sahip bir vatandaş ve ülkeye

entegre olabileceğini reddeden bir projeye karşı Yahudi muhalefeti olarak doğmuştur. Anti-Siyonistler, Filistin'i kendi ülkeleri olarak tanımayan Yahudilerdi.

Bugün bile İsrail dışında yaşayan Yahudilerin çoğunluğu, dini idealizm durumları hariç, ancak yüzyıllardır yaşadıkları ülkeden göç etmeleri gerektiğinde "alià", "ascent" (Kudüs'e) olasılığını düşünmektedir.

Bu, İsrail burjuvazisinin Filistin topraklarını sömürgeleştirme ve İsraili Arap nüfusu ezme politikasına karşı çıkan ve kınayan, Shoah'ın mazeretini çılgınca sallayanların anti-Siyonizminden tamamen bağımsızdır.

Biz komünistler, her zaman yazdığımız gibi, İsrail karşıtı değiliz; örneğin Amerikan karşıtı olmadığımız gibi. İsrail burjuvazisinin politikasını sömürgeci, Arap nüfusuna ve aynı zamanda İsrail'in Yahudi ve Arap proletaryasına karşı bir baskı politikası olarak tanımlıyoruz. Filistin proletaryasının ezilmesinde İsrail burjuvazisinin suç ortağı olan Filistin burjuvazisini de aynı şekilde eleştiriyoruz. Ve İsrail ve Filistin proleter sınıflarının, ortak düşmanları olan İsrail ve Filistin burjuvazisinin birleşerek uluslararası burjuvaziye boyun eğdirmesine karşı savaşmak üzere birleşmelerini umuyoruz. Bizler enternasyonalistiz ve mücadelemiz uluslararası burjuvaziye karşı uluslararası proletaryanın mücadelesidir.

Tüm burjuva devletlerin düşmanı olduğumuz gibi anti-Siyonistiz. Özellikle bölgede, "iki devletli" çözümün çok ötesine geçebilecek ve emekçi sınıfların devrimci ayaklanmasından doğacak bir cumhuriyetler federasyonuna doğru gidebilecek mevcut Devlet kurumlarının bile yıkılmasını

öngörüyoruz.

İsrail hükümeti ve destekçilerinin çoğunu ilgilendiren şey, Avrupa ve ABD'deki sağcı güçlerle flörtün gösterdiği gibi, Theodore Herzl'in reçetesini uygulamaya devam ederek antisemitizm ve "Nazizmin yeniden doğuşu" ile mücadele etmek değildir. Sonunda Yahudileri (Yahudi proleterleri) Yahudilere (Yahudi burjuvazisine) karşı kim savunacak?

Ancak biz sadece İsrail'in sömürgeci politikasını kınamakla kalmıyoruz, aynı zamanda İkinci Dünya Savaşı öncesinde Arap ulusal hareketleri tarafından parçalanmış Filistin topraklarında İsrail Devleti'nin kurulmasına büyük emperyalist devletlerin göz yummasını ve savaş sonrasında da Arap burjuvazisi de dahil olmak üzere tüm burjuvazilerin Arap proleter kitlelerinin ve İsrail proletaryasının her türlü hareketini kontrol etmek için göz yummasını kınıyoruz.

Emperyalizm, küçük bir devlet olan ancak Amerikan devi tarafından güçlü bir şekilde desteklenen İsrail'in politikasına koşulsuz desteğini sunmaktadır. Bugün İsrail Devleti, ABD'nin Orta Doğu'daki askeri kalelerinden biridir ve çevresindeki Arap ulusları ve Kuzey Afrika'da Mısır üzerinde, ama her şeyden önce şimdiye kadar birliği engellenmiş olan tüm bu ulusların proletaryası üzerinde düzenin korunmasını garanti etmektedir.

Burjuvazisinin her gün yürüttüğü propagandanın altında ezilen İsrail proletaryasının, kendisini maddi olarak sömüren, giderek despotlaşan ve faşistleşen yasalarla baskı altına alan, savaş propagandasıyla ahlaki olarak zayıflatan ve Arap ve Filistinli sınıf kardeşlerinden ayırmak için sözde saldırgan karşı nefret aşıl原因 burjuvazisine karşı sınıf

mücadelesiyle bu baskıdan kurtulmaktan başka çaresi yoktur.

Küresel ekonomik kriz karşısında, işçilere yönelik saldırılar artmaya devam ediyor ve çeşitli "topluluklar" arasında nefreti körüklemek ve proletaryayı bölmek için her bahane mübahdır.

Yalnızca uluslararası proletarya, Komünist Partisi önderliğinde fethedilen ekonomik örgütlerinde yaşam ve çalışma koşullarını savunma yolunu izleyerek, her şeyden önce diğer sınıflar üzerindeki diktatörlüğüyle, insanın insan tarafından sömürülmesinin artık var olmayacağı, sınıflara bölünmenin, maaş ve sermayenin, bireysel mülkiyetin ve "ötekine" duyulan nefretin artık hiçbir yerinin olmayacağı yeni bir toplumun temellerini kurarak yalnızca kendisini değil, tüm insanlığı kapitalist sistemin zulmünden kurtarabilecektir!

Solun Arşivlerinden

Arap Ayrılıkçılığının Tarihsel Nedenleri

Il Programma Comunista, no. 6, 1958

Arap bölünmesinin nedenlerini ilk kez ele almıyoruz. Her şeyden önce, okuyucuya bu gazetede geçen yıl 10. sayıda yayınladığımız Devletler Arası Anlayışlar Yoluyla Arap Birleşmesi Kimerası makalesini hatırlatmalıyız. Ürdün'deki anti-monarşist hareket birkaç gün önce kan dökülerek sona ermişti. Bu olayların nasıl geliştiğini hepimiz hatırlıyoruz. ABD VI. Filosu ve çöl kabileleri tarafından desteklenen Amman despotunun elde ettiği başarı. Filo ve çöl kabileleri tarafından desteklenen Amman despotunun Mısır destekli pan-Arap hareketine karşı elde ettiği başarı, Arap

monarşileri (Ürdün ve onunla birlikte Irak ve Suudi Arabistan) ile İslam'da Nasırcı ajitasyona öncülük eden cumhuriyetler (Mısır ve Suriye) arasında açık bir bölünmeye yol açtığı için Ürdün'ün iç siyasetinde bir dönüm noktasına işaret etmekle kalmadı.

Son Bölünme

Ürdün krizi sırasında belirlenen bölünme, son günlerde Mısır ve Suriye'yi birleştiren Birleşik Arap Cumhuriyeti'nin ilan edilmesiyle tamamen belirgin hale geldi. Bu durum hemen Irak ve Ürdün'ün birleşmesinden doğan Arap Federasyonu ile karşılaştırıldı. Orta Doğu'daki olayları takip edenler için yeni anayasal buluşlar beklenmedik değildir. Bunlar Arap bölünmesinin her zamankinden daha şiddetli ve acımasız bir şekilde devam ettiğini teyit etmektedir.

Arapların devletler arası mutabakat yoluyla birleşmesi boş bir hayal olmaya devam ediyor. Bunu gerçekleştirmek için farklı yollar izlemelidir; mevcut kurulu düzendeki değişikliklere değil, tam tersine onun tamamen yıkılmasına dayanmalıdır. Yani devrimci yolu takip etmelidir. Önemli olan, hangi siyasi hareketin Arap devrimine liderlik etme gibi muazzam bir görevi üstlenebileceğini görmektir. Ancak, en azından şimdilik, Asya ve Afrika'nın Arapça konuşan halklarının devlet olarak birleşmesinin gerçekleşmesini engelleyen tüm tarihsel nedenleri incelemek gerektiğinden, bu konuyla ilgilenemeyiz.

Bu birkaç satırda böylesine etkileyici bir çalışmayı tüketmek, hatta tüm planını ortaya koymak gibi bir iddiamız yok, ancak sadece onunla bağlantılı olan çok büyük sorunlarla kesin bir şekilde bile olsa ilgilenmek istiyoruz.

Her şeyden önce, soru nasıl sorulmalıdır? Bunun ancak şu terimlerle yapılabileceğini düşünüyoruz: "Bir Arap ulus-devletinin oluşumunu engelleyen, günümüzün yapay Arap devletlerinin alçakça alt-milliyetçiliğinin devamını teşvik eden ve Fas'tan Mısır'a kadar Kuzey Afrika'da ve Sina Yarımadası'ndan Basra Körfezi'ne kadar Batı Asya'da yaşayan halkları birbirinden ayıran dil, ırk ve gelenek ortaklığından kaynaklanan birleştirici eğilimlere ters yönde hareket eden tarihsel faktörler nelerdir?"

Bu soruyu, Arap dünyası olarak adlandırılan bölgeyi parçalayan bölünmenin tüm nedenlerini kapitalist emperyalizme bağlayarak yanıtlayabileceklerini düşünenler, olguya eksik bir bakış açısı getirmektedirler. Arap ulusunun bölünmesinin ve "balkanlaşmasının" emperyalizm ortaya çıkmadan çok önce gerçekleştiği düşünülürse bunun nedeni daha iyi anlaşılabilir.

Gerçekten de, Muhammed'in toplumsal dini devriminin bir sonucu olarak Arabistan'dan çıkan ve Asya ve Afrika'daki bugünkü yerlerini fetheden eski kabileler, kan ve kültür bağlarına rağmen pratikte bir ulus oluşturmayı başaramadılar. Sadece kısa bir süre için Halifelik, geniş İslam imparatorluğu üzerinde merkezi bir gücün otoritesini empoze etmeyi başardı. Dolayısıyla Arapların bölünmüşlüğü'nün emperyalist tahakkümün bir etkisi olduğunu söylemek doğru değildir. Bunun yerine, emperyalist tahakkümün tam da 10. yüzyıldan beri Arapların birleşmesini engelleyen güçlü tarihsel faktörleri istismar ederek amaçlarına ulaşabildiği doğrudur.

Başka bir deyişle, Arapların kapitalist emperyalizme tabi olmalarının doğrudan nedenini açıklamak için, farklı büyüklükte ama emperyalist sömürü ve baskının pençesinden kurtulmak için eşit derecede

güçsüz olan çok sayıda Arap devleti ve devletçığının varlığında kendini gösteren iç çatışmaya başvurmalıyız. Ancak bu bölünmüşlüğü yalnızca emperyalist müdahaleyle açıklamak totolojiye düşmek olacaktır. Aslında Arapların bölünmesinin nedenleri Müslümanların fetih destanıyla yakından bağlantılıdır.

Geçmiş Döngü

Kuran'da kodlanan Muhammedilik, Mekke'de hüküm süren güçlü ticaret oligarşisine karşı ayaklanan, normal zamanlarda sığır yetiştiriciliğine olduğu kadar akıncılığa da adanmış göçebe çöl halklarının toplumsal devriminin ideolojisiydi. Sığır çobanları -Bedeviler- ve küçük çiftçiler, Muhammed'in tebliği sırasında Arap Yarımadası sakinlerinin ezici çoğunluğunu oluşturuyordu. Bunların üzerinde, Kızıldeniz'deki deniz ticaretini ve iç bölgeleri kıyıdaki limanlara bağlayan kervan taşımacılığını tekellerinde tutan Mekkeli tüccarların sınıfsal egemenliği vardı; Avrupa ve Asya'dan gelen ticaret akımlarının Sina boyunca karadan birleşmesini bile işletmiyorlardı. Kuraklık sürülerini yok ettiğinde göçebe kabilelerin fahiş fiyatlarla satın almak zorunda kaldıkları gıda maddeleri hariç, tüm zenginlik onların elinde toplanmıştı. Devrimler tarihinde sık rastlanmayan bir örnek olan Muhammed, Hicret'e kadar güçlü Kureyş kabilesinin varlıklı bir tüccarı iken egemen sınıftan devrimci kampa iltica etti. Gerçekleştiği özel tarihsel koşullar nedeniyle, Muhammed devrimi ancak Bedevi yağmasının kolektif boyutlarda bir uygulaması, yani servetin kamulaştırılmasının daha düşük bir biçimi olabilirdi. İslami "kutsal savaş" aslında tefeciliğe ve servet kibrine karşı toplumsal bir savaştı. Ancak toplumsal savaştan zaferle çıkan devrim, amaçlarına ancak Roma İmparatorluğu'nu deviren barbar fatihlerin Avrupa'da yaptığı gibi kendisini tarımsal

bir feodalizme dönüştürmesi koşuluyla ulaşabilirdi. Büyük bölümü çöl olan ülkenin doğal koşulları buna engel oldu. İslam tarihinde çöl önemli bir rol oynar, bu da bazılarının ifade ettiği gibi halkların "kaderlerini şekillendiren" şeyin maddi koşullar olduğunu kanıtlar.

Araplar arasında iç savaşın fitilini ateşleyen devrim, İslam orduları "Peygamber "in önderliğinde atalarının vatanı olan Arabistan'ı fethedip birleştirdiğinde de durmadı. Ganimetten dışlanan çok sayıda ilk kez devrimci savaşçı ve yeni din değiştirenler olduğu için hedeflerine içeride ulaşamadığından, komşu devletlerin sınırlarını zorlamak için bir oyundu. Böylece Muhammed'in "kutsal savaşı", onun halefleri olan Halifelerin yönetiminde barbar istilası biçimini aldı; bu istila aceleci ve karşı konulmazdı çünkü yoluna ezilen ve sömürülen herkesi katıyordu. Bunlar, mütevazı ve yoksullara seslenen ve zenginleri ve tefecileri kıyamet lanetleri ile geri püskürten kışkırtıcı bir devrimci ideoloji olan yeni dine hevesle dönüştürüldü.

Bu muazzam toplumsal patlama, Roma'nın Batı'da zaten yerine getirdiği işlevi Doğu'da "barbarlara" karşı geleneksel olarak sürdüren iki büyük İmparatorluğu, yani Bizans İmparatorluğu ve Sasani Pers İmparatorluğu'nu hızla istila etti ve sular altında bıraktı. Gerçek "halkların hapishaneleri" ve en iyi sınıf egemenliğinin koltukları, Müslüman fethine boşuna karşı çıktılar. Güçlü ve eski ama muhafazakâr devletlerin, kendilerini harekete geçiren devrimci öfke tarafından yenilmez kılınan, yeni veya hatta yeni oluşmakta olan diğer devletler tarafından nasıl bükülebileceğinin müthiş bir örneği!

Sadece birkaç yıl içinde, Muhammed'in ölüm tarihi olan 632'den 720'ye kadar, Müslüman fethi çok geniş

bir alana yayıldı. Sind'den (bugünkü Pakistan'ın güneydoğu bölgesi) Pireneler'in ötesine kadar uzandı. Pers Sasani imparatorluğu onun tarafından yıkılmıştı; Bizans imparatorluğu büyük ölçüde sakatlanmıştı. Küçük Asya, Suriye, Filistin, Roma Mısır'ı ve Mağrip Bizans'a kaptırılmıştı. İspanya'daki Vizigot monarşisi silinip yok oluyor, Amuderya'ya kadar bugünkü Irak ve İran'ı kapsayan asırlık Sasani imparatorluğu gürültüyle çöküyor ve Bağdat gibi kadim şehirleri Kuran'ın yeni medeniyetinin merkezleri haline geliyordu. Muazzam bir devrim dünyayı dönüştürüyordu. Bunun üzerine düşündüğümüzde, Arapların, muhteşem fatihlerin, kendileri için bir ulus-devlet yaratmadaki yetersizlikleri daha da şaşırtıcı görünmektedir.

Bu açıdan Araplar belki de fetihçi halklar arasında benzersiz bir durumu temsil etmektedir. Örneğin Moğollar, Müslüman imparatorluktan çok daha büyük imparatorluklar kurmayı başardılar, ancak fethettikleri toprakları kısa süreliğine işgal ettiler ve sonunda kendi ana vatanlarına geri çekildiler ya da yerli halklar tarafından etnik olarak emildiler. Öte yandan Araplar, boyun eğdirilmiş halklara kendilerini kabul ettirmeyi, hatta fethedilen bölgeleri kendi ana vatanlarına dönüştürmeyi başardılar; ancak barbarca tikelciliklerini aşma ve kendilerine birleşik bir siyasi alay, bir ulus-devlet verme girişimlerinde tamamen başarısız oldular. Bu, bugün gördüğümüz gibi, Afrika ve Ortadoğu'nun tarihsel gelişimini muazzam ölçüde geciktirecekti.

Gerçekte, akkor halindeki İslam dünyasında üniter eğilimin hakim olacağına görüldüğü bir dönem vardı ve bu dönem Halifelik'in Emevi hanedanının eline geçtiği dönemdi (660-750). Onların yönetimi altında İslam en geniş topraklarına ulaştı ve ardından önlenemez düşüşüne başladı. Emeviler, Kur'an'ın siyasi ortodoksluğundan biraz

uzaklaşarak, yüzyıllardır çölde dolaşan ve doğa güçlerinin uyguladığından başka her türlü kısıtlamaya isyan eden göçebe kabileden başka bir toplumsal bir arada yaşama biçimi bilmeyen bir halkın geleneklerinde derin kökleri olan ayrılıkçılığı tasfiye etmeye çalıştılar. Bu, zar zor taslağı çizilmiş bir deneydi. İktidar merkezinin geniş imparatorluk üzerinde düzenli bir kontrole sahip olmasını sağlayacak askeri ve sivil bir bürokrasiye dayanan ulusal, mutlak ve kalıtsal bir monarşinin büyük siyasi tasarımı sefil bir şekilde başarısız olacaktı. Atavik Bedevi anarşizminin güçleri, merkezîyetçi ve ulusal eğilimlere üstün gelecekti. İçten kolektivist, dıştan anarşik olan ilkel kabile komünalizmi, koyun ve deve çobanları, kervanların ve köylü köylerinin amansız yağmacıları olan çöl göçebelerinin Mekke'nin tüccar aristokrasisini alt etmesini sağlamıştı. Muhammedî devrime fanatik bir inanç ve inanılmaz bir cesaret sağlamıştı. Ancak İslami milisler Arabistan'dan çıkıp muazzam imparatorluğu fethettiğinde, ona sürekliliğini sağlayacak bir siyasi yapı kazandırmak söz konusu olduğunda olumsuz bir şekilde işledi.

Bazıları ilkel Bedevi komünizmine bazı olumsuz etkiler atfetmemize hayret edebilir. Ancak Marksistler için komünizm, övgüden başka bir şeyin yöneltilemeyeceği bir put değildir. İnsan türünün varoluşunun hayvani durumundan çıkışını işaret eden ilkel bir komünizm vardır ve bu nedenle ölçülemez öneme sahip bir devrimdir, belki de tüm devrimlerin en büyüğüdür. Antropoidler birleşerek insan oldular. Marksizm ilkel komünizme bundan daha büyük bir saygı gösterebilir mi? İlkel komünizm ile modern komünizm arasında var olan ve var olmaya devam edecek olan her şey, Marksist için, türün varoluşundaki rezil ama gerekli bir parantezdir.

Şiiler ve Sünniler arasındaki, yani Peygamber'e Mekke'den Medine'ye hicretinde eşlik eden Muhammediliğin eski muhafızları ile yenilikçiler arasındaki yıkıcı bölünme, Arap ulus-devletinin hala kırılabilir olan yapılarını sonsuza dek çökertecekti. 745'te Emevîleri kovarak halifelîği ele geçiren Abbasi hanedanı, çok geçmeden çok fazla güce sahip feodal monarşilerin safına ve herhangi bir etkili otoriteden yoksun feodal beylerin uzaklığına indirildi. Halife, neredeyse zamansal güçten yoksun, sadece İslam dininin başı mertebesine indirildi. İmparatorluğun parçalanması hızlı ve onarılamaz bir şekilde gerçekleşti. Hanedan kargaşasından birkaç yıl sonra, kazanan tarafın intikamından kaçan Emevi sürgünleri Hispanya'ya sığındı ve orada bağımsız bir emirlik kurdu. Daha sonra Mağrip ve Mısır da Bağdat hükümetinden fiilen bağımsız hale geldi. Yüzyılın başına gelindiğinde, çözülme tamamlanmıştı. Halifelik, doğrudan olmasa bile sadece Irak'ı yönetmeye indirgenmişti; İslam az çok bağımsız çok sayıda hanedan arasında bölünmüştü; Arap ulus-devleti bir hayalden öteye gidemiyordu.

Avrupa'da kurulmakta olan ulusal monarşileri örnek alan bir Arap ulus-devletinin olmayışının muazzam öneme sahip tarihsel sonuçları oldu. Sağlam bir şekilde inşa edilmiş bir Arap ulus-devletinin Haçlı Seferlerinin getirdiği zaferleri engelleyebileceğini düşünmek kolaydır. Avrupa o dönemde Afrika üzerinde üstünlük kurmamış mıydı? Haçlı ordularının Arap gücüne indirdiği darbelerin Moğolların yıkıcı istilasına ve daha sonra Osmanlıların fethine zemin hazırladığını düşünürsek, Arapların birleşmemesinin üç kıtanın tarihi üzerindeki olumsuz etkilerini tam olarak görebiliriz. Varsayım alanından çıkıp tarihsel zeminde kalmak istediğimizde, Arapların tarihsel döngüsünün incelenmesinden neredeyse apaçık görünen bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Bir ulus-

devlet kuramadıkları için, Araplar fatihlerden fethedilenlere dönüştüler ve tarihsel ilerlemeden koştular, yani Avrupa devletleri sonsuza dek bundan kurtulmaya ve böylece dünya üstünlüğünü elde etmeye hazırlanırken feodalizmin derinliklerinde kalmaya mahkum edildiler.

Arapların emperyalist egemenliğin boyunduruğu altına girmesinin tarihsel nedenlerini artık kolayca açıklayabiliriz. Yani, Arapların emperyalist sömürünün devam etmesinin koşulu olan bölünmüşlük ve güçsüzlük halini sürdürmelerinde iki nedenin bir araya geldiğini biliyoruz: içeride yüzyıllardır süregelen muhafazakar gelenekler, dışarıdan gelen yabancı müdahaleler. Bu siyasi olarak ne anlama geliyor? Bu, Arap dünyasının iki yönlü bir mücadelenin muazzam görevini üstlenmesi gerektiği anlamına geliyor: sosyal devrim ve ulusal devrim; modası geçmiş gelenekleri aktaran gerici sınıflara ve yabancı işgalcilere karşı isyan. Arap birliğinin Atlantik Okyanusu'ndan Basra Körfezi'ne kadar zafere ulaşmasını ancak bu iki kampta da kazanılacak bir zafer sağlayabilir.

Emperyalizmin Oyunu

İzlenen yol takip edildiğinde, Arapların "balkanlaşması" en uç sonuçlarına ulaşacaktır. Araplar kendilerini prefabrik devletler, yani emperyalizm ve onun ajanları tarafından üretilmiş devletler, iç karartıcı sefaletten bıkmış, aşılmaz iktidarsızlıktan cesareti kırılmış ve beyhude varlıklarını iç çatışmalarda tüketecek devletler içinde giderek daha fazla duvar öreceklidir. Şu anda Araplar arasında kaç tane blok olduğunu söylemek mümkün değil. Diğer devletlerin katılımı için yarışan iki rakip federasyona (Suriye-Mısır Yemen'in oyunu almayı başardılar, Irak-Ürdün hala Basra Körfezi sultanlıklarına kur yapma aşamalarında)

katılma ve karşı çıkma tehdidinde bulunuyorlar! -V. Muhammed ve Burgiba tarafından savunulan ve bağımsızlığını kazandığında Fas, Tunus ve Cezayir'i içermesi beklenen Mağrip Federasyonu. Ancak Burgiba'nın Nasır karşıtı konuşmalarından, planlanan federasyonun Batı lehine ve pan-Arabizme karşı olduğu zaten bilinmektedir. Suudi Arabistan, Lübnan ve Libya gibi Arap Birliği'ne bir kez (neden hala ayakta tutuyorlar ki?) ve Dışişleri Bakanlığı'na iki kez gülümseyen ikili devletleri de saymak gerekir.

Ancak emperyalizm rahat bir uyku çekmiyor. "Rus tehlikesi"nin telaşla dile getirilmesi, Ortadoğu ve Mağrip'teki "Rus sızması"nın romantize edilmesi gerçek korkuyu gizlemeye hizmet ediyor. Avrupa burjuvazilerinin ve onlarla birlikte ABD emperyalizminin asıl korktuğu şey, Arap birleşme hareketindeki gerçek ilerlemedir. Üniter bir Arap devletinin kurulmasının yaratacağı muazzam sonuçları bir düşünün. Bu, sadece Arap Afrikası'nda değil, aynı zamanda Siyah halkların yaşadığı ve derin isyan ürpertileriyle dolu kıtanın geri kalanında da sömürgeci egemenliğin sona ermesi anlamına gelecektir. Egemen sınıfın kendisi için ürettiği mitler, ezilen sınıfların zihinlerine mevcut düzene karşı mücadelenin anlamsızlığı ön yargısını aşılama amaçlamaktadır. Peki, beyaz ırkın üstünlüğü mitinin çöküşünün yaratacağı devasa devrimci kapsamı kim ölçebilir?

Parçalanmış, aşığılık hanedan meseleleriyle bölünmüş, petrol karlarından büyük dilimleri gönüllü olarak veren yabancı kapitalist tekellerin alçakları tarafından canlı canlı yutulan, emperyalizmin ölümcül askeri ittifaklarına karışmış Arap devletleri, emperyalizmlere korku salmamakla kalmıyor, onların şeytani oyunlarında piyon olarak hizmet ediyor. Peki ya Araplar, intihara meyilli

bölünmüşlüğü üstesinden gelerek, Arap halklarının yaşadığı tüm Afrika ve Asya topraklarını kapsayan bir ulus-devlet kurmayı başarsalardı? Sadece Afrika'nın tamamının uyanışını mı elde edecektik? Hayır, komünist devrim alanında mücadele eden bizler, çok daha fazlasını elde edecektik. Eski Avrupa'nın, kırk yıldır emperyalist savaşın ve karşı-devrimin tükenmez yatağı olan, gericilik ve az ya da çok gizlenmiş faşizmle yoğrulmuş bu vıcık vıcık, yozlaşmış, ölümcül burjuva Avrupa'nın nihai, itiraz edilemez ölüm fermanına tanıklık etmeyi elde edeceğiz.

Bu nedenle Arap ulusal devriminden yanayız. Bu nedenle, ya açıkça ayrılıkçı ve gerici amaçlar güden (Ortadoğu monarşileri) ya da yüzeysel reformizmi ve Batı ile işbirliğini hedefleyen (Burgiba, V. Muhammed) Arap devletlerinin yöneticilerine karşıyız. Moskova komünistlerinin yaptığı gibi Nasır'ın pan-Arap hareketini kayıtsız şartsız destekleyemeyiz, çünkü içinde ustaca demagojik oyunlarla boş yere gizlenmiş çok fazla gerici balast vardır. Ulus-devlet onlar tarafından kurulmayacaktır. Her biri İslam'ın savunucusu olarak poz vermeyi seviyor ama onların İslamcılığı, Katolik Hristiyanlığın yer altı ajitatörlerinin karşısında konumlanması gibi Muhammed'in yoldaşlarının karşısında konumlanıyordu.

EKP Yayınları

Communist Party

Il Partito Comunista

El Partido Comunista

Communist Left

Comunismo

clpublishers.com

İletişim: icparty@interncommparty.org